

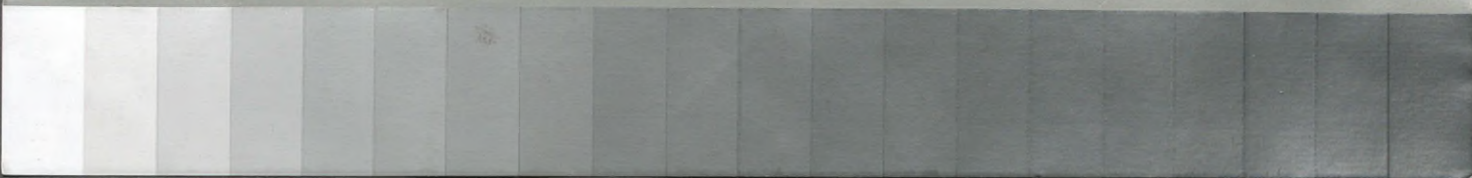
Part Code
ST1316

DANES
PICTA
.COM

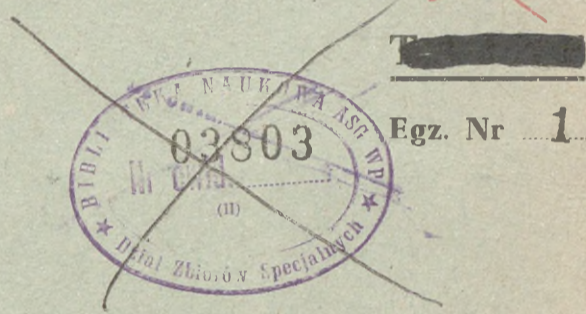
Grey Scale #13

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

~~Do użytku
służbowego~~

Egz. Nr 1

Tylko dla nauczycieli akademickich

Ppłk dypl. Roman KARAS

ĆWICZENIE GŁÓWNE Nr 103/G

**Temat: NATARCIE PUŁKU ZMECHANIZOWANEGO
Z FORSOWANIEM PRZESZKODY WODNEJ**

Opracowanie metodyczne

Część II

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Archiwum Działu Zbiorów Specjalnych
Nr ewid. _____

041025

WARSZAWA

STYCZEŃ

1979

Colour Chart #13

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

Magenta

White

3/Color

Black

Centimetres

Inches

DANES
PICTA
.COM

~~Do użytku
służbowego~~

~~_____~~
Egz. Nr 1

Tylko dla nauczycieli akademickich

Ppłk dypl. Roman KARAS

ĆWICZENIE GŁÓWNE Nr 103/G

Temat: NATARCIE PUŁKU ZMECHANIZOWANEGO
Z FORSOWANIEM PRZESZKODY WODNEJ

Opracowanie metodyczne

Część II

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Archiwum Działu Zbiorów Specjalnych
Nr owid. _____

041025

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Archiwum Biuletynu Zwiastów Specjalnych
Wp. ewid.

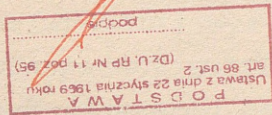
~~41025~~

Opis załączników

1. Mapa nr 0414/WW Skala 1 : 50 000 na 9 ark.
Położenie wojsk własnych i npla 0 15.30 21.3

Prot. prot. 12657.

~~Do użytku
służbowego~~

~~_____~~
Egz.nr ... 1

Dla nauczycieli akademickich

ĆWICZENIE GŁÓWNE NR 103/G
=====

"Natarcie pułku zmechanizowanego z forsowaniem
przeszkody wodnej"

Opracowanie metodyczne
do zajęcia nr 5/TO

Część II

Opracował: ppłk dypl. Roman KARAS

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Archiwum Działu zbiorów Specjalnych
Nr ewid. _____

041025

PLAN PRZEPROWADZENIA ĆWICZENIA

/Część opisowa/

I. Temat: Użycie czołgów podczas forsowania. Sprecyzowanie i postawienie zadań bojowych. Wydanie wytycznych do zabezpieczenia forsowania i współdziałania.

II. Cel: 1. Uczyć słuchaczy:

- prowadzenia rekonesansu przeszkody wodnej;
- konfrontacji decyzji podjętej z mapy z sytuacją w terenie;
- organizacji współdziałania i zabezpieczenia w czasie forsowania.

2. Doskonalić słuchaczy w:

- orientacji topograficznej i taktycznej;
- logicznym i zwięzłym stawianiu zadań bojowych.

III. Metoda: Zajęcie grupowe w terenie.

IV. Zacznienia szkoleniowe:

1. Sprawdzenie przygotowania się słuchaczy do zajęć - 20'
2. Rekonesans /Ocena położenia na 15.30 21.03/ .... -120'
3. Sprecyzowanie i postawienie zadań ..... - 60'
4. Wydanie wytycznych do zabezpieczenia forsowania i współdziałania ..... - 60'
5. Omówienie zajęcia ..... - 10'

Razem: 270'

V. Wskazówki organizacyjno-metodyczne:

1. Zajęcie prowadzone jest w czasie 6 godzin na wale przeciwpowodziowym od KĘPY GLINIECKIEJ do OSTRÓWKA.
2. Zajęcie składa się z trzech części:
  - a/ Część pierwsza zawiera:
    - sprawdzenie przygotowania się słuchaczy do zajęć;
    - rekonesans prowadzony przez dce 55 pz w jednym punkcie pracy;

- przerwę operacyjną trwającą 40 minut, w czasie której słuchacze pod kierunkiem wykładowcy maszerują po wale przeciwpowodziowym na odcinku od KĘPY GLINIECKIEJ do OSTRÓWKA prowadząc studium operacyjne rzeki i przyległego terenu.

b/ Część druga - sprecyzowanie i postawienie zadań. Słuchacze wracają na poprzednie miejsce pracy i kontynuują czynności w roli dcy 55 pz.

c/ Część trzecia - to wydanie wytycznych i omówienie zajęcia.

3. W czasie instruktażu wykładowca Katedry TO nakazuje słuchaczom:

a/ Przystudiować:

- Regulamin walki, pkt. 47-49, 52, 57, 81-170, 230-233;
- Podręcznik "Taktyka ogólna" str. 27-41, 50-70, 124-138.

b/ Przygotować się do zreferowania następujących problemów:

- treść pracy dcy pułku podczas rekonesansu;
- jakie zagadnienia uzgadniane są podczas organizacji współdziałania;
- cel i zakres zabezpieczenia forsowania przeszkody wodnej.

c/ Na zajęciach być gotowym do:

- stawiania zadań bojowych, w tym w języku rosyjskim;
- organizacji współdziałania;
- wydania wytycznych do zabezpieczenia forsowania.

4. Rozliczenie czasu:

- przejazd na punkt pracy 7.30-8.30;
- praca na punkcie 8.30-13.00;
- powrót 13.00-14.00.

VI. Przebieg zajęcia:

1. Sprawdzenie przygotowania się słuchaczy do zajęć - 20'

Wykładowca podaje temat zajęcia i zakładany cel do osiągnięcia. Następnie sprawdza:

- mapy;
- znajomość zagadnień teoretycznych - według uznania.

Wyznacza słuchaczom 10 minut na zorientowanie się w terenie.

Uwaga metodyczna:

Podczas orientowania się słuchaczy w terenie, wyznacza jednego słuchacza, który w roli dcy 1/56 pz złoży meldunek bojowy dcy 55 pz. Może przygotować słuchacza do złożenia meldunku wg następującej kolejności:

- nieprzyjaciel /umiejscowienie pododdziałów npla w terenie i krótka ocena działania/;
- położenie pododdziałów 1/61 pz, ich działanie i stopień wykonania zadania;
- podjęta decyzja;
- prośby do dcy 55 pz.

Uwaga: Most drogowy jest ostrzeliwany przez artylerię npla. Przejazd i przejście utrudnione z powodu ognia i rozbitych pojazdów OW.

2. Rekonesans ..... - 120'

Sytuacja wprowadzająca.

Czas operacyjny - 15.30 21.03

Dca 55 pz z grupą operacyjną przybył na punkt pracy. Wyzna-
czył st. oficera rozpoznawczego do zorientowania grupy w
terenie i oczekuje przybycia dcy 1/56 pz.

Z dowódcą pułku znajdują się: st. oficer rozpoznawczy,
st. oficer operacyjny, szef artylerii, szef saperów, szef
zabezpieczenia chemicznego, szef OPL, dowódca OW.

Uwaga metodyczna:

Wykładowca wyznacza oficera, który orientuje grupę topograficznie. Następnie wykładowca oznajmia: "Na punkt pracy dcy 55 pz przybył dca 1/56 pz celem złożenia meldunku bojowego". Przeinstruowany słuchacz w roli dcy 1/56 pz składa meldunek. Po wyjaśnieniu zagadnień związanych z działaniem npla oraz 1/56 pz, wykładowca rozkazuje przystąpić do prowadzenia rekonesansu. Wyznacza słuchacza, który w roli dcy 55 pz oceni krótko położenie i sprecyzuje zadanie dla pododdziałów, wynikające z sytuacji taktycznej. Następnie przystąpi do rekonesansu.

Proponowana treść

a/ Ocena położenia:

Npl zdołał obsadzić zach. brzeg WISŁY siłami ok. dwóch plutonów z rozbitych pododdziałów 132 bz oraz kompanią zandarmerii i niewielkimi grupami pododdziałów specjalnych. Stwierdzono podchodzenie kolumn:

- ok. kz z 513 bz;
- ok. kpzmot z bzapas 5 DPanc.

Możliwe podejście kpzmot do GÓRY KALWARII za ok. 15 minut a kz za ok. 40 minut.

Główne siły 132 bz znajdują się na wschodnim brzegu WISŁY wycofując się w walce w kierunku rzeki. Za ok. jedną do dwóch godzin, na zach. brzegu WISŁY mogą znaleźć się i zorganizować obronę dalsze pododdziały 132 bz. Npl może też wyznaczać na rubież rzeki niewielkie pododdziały z odwodów specjalnych. Obecnie ilość sił i środków npla w rejonie GÓRY KALWARII prawdopodobnie wynosi:

- żołnierzy - ok. 240;
- artylerii do ognia pośredniego - ok. 12 dział;
- środków ppanc - ok. 6 szt.

Za ok. godzinę ilość sił i środków może zwiększyć się o około:

- 200-250 żołnierzy;
- 6-8 środków ppanc.

Wnioski:

- przyspieszyć natarcie sił głównych pułku;

- przeprowadzić na zach. brzeg pozostałe siły OW;
- śledzić działanie odwodu 17 DPZmot oraz ruch rozpoznanych kolumn.

55 pz siłami głównymi osiągnął rubież zadania następnego.

1 bp wsparty kluczem śmigłowców szturmowych i OPpanc zatrzymał kontratak 134 bcz z kz npla. Batalion ma niezaangażowane w walce dwie kompanie piechoty, którymi może wyjść na skrzydło i tyły kontratak, rozbić go i osiągnąć WISŁĘ ok. 16.30.

2 bp związany walką z siłami ok. 2-3 plutonów npla częścią sił /2 koz/ wychodzi na rubież zadania następnego. Batalion może siłami głównymi podejść do WISŁY za ok. 1,5-2 godz., to jest o 17.00-17.30, a więc z opóźnieniem ok. 0,5-1 godz. od czasu planowanego forsowania.

3 bp - OW - sforsował WISŁĘ dwiema kompaniami piechoty i przeprowadza baterię moździerzy.

Razem w rejonie GÓRY KALWARII znajdują się dwie kp z 3 bp i kp oraz plp z 1/56 bp, co daje nasycenie:

- żołnierzy - ok. 280-300;
- BWP - ok. 15;
- moździerzy - ok. 10 /+ 16 dz 1/19 pa/;
- środków ppanc - ok. 6-7;

Stosunek sił wynosi:

- w żołnierzach - 1,2:1
- w BWP i środkach ppanc do śr. ppanc - 3,6:1
- artylerii - 2,1:1.

Stosunek sił nie jest korzystny za wyjątkiem środków ppanc i może ulec pogorszeniu za 30-50 minut, po podejściu kolejnych sił npla.

Wnioski:

- przeprowadzić na zach. brzeg WISŁY całość sił 3 bp. Przydzieloną batalionowi 3 kcz przeprowadzić natychmiast po uruchomieniu przeprawy promowej;
- ogniem 1/19 pa obezładniać podchodzącą kolumnę kpzmot, po czym wspierać walkę pododdziałów w mieście;
- 1 bp uderzeniem dwóch kp w kierunku: SOBIEKURSK, zach. OSTROWIEC rozbić kontratak npla oraz pododdziały broniące

się na podejściu i z marszu sforsować WISŁĘ na przeprawie nr 1;

- forsowanie 1 bp wesprzeć ogniem klucza śmigłowców szturmowych;
- pozostałe na zach. brzegu siły npla zniszczyć działaniem 2 bp, nie dopuszczając do ich wycofania się w kierunku rzeki. WISŁĘ sforsować 2 bp na przeprawie nr 3 o 17.00, a 2 kcz przeprowadzić pod wodą o 17.30. Forsowanie wesprzeć ogniem klucza śmigłowców szturmowych;
- w dalszym ciągu zabezpieczać prawe skrzydło pułku;
- być gotowym do odparcia przewidywanego kontrataku odwodu 17 DPZmot.

Uwaga metodyczna:

Po przeprowadzeniu oceny położenia dca pułku powinien sprecyzować w terenie zadanie dla 3 bp i 1/56 pz odnośnie przeprawy pozostałych sił i działania na zachodnim brzegu.

Wykładowca wyznacza kolejnego słuchacza, który w roli dcy 55 pz precyzuje zadanie dla dcy OW.

b/ Postawienie zadania OW i 1/56 pz

Proponowana treść:

1. W rejonie GÓRY KALWARII prowadzą działania pododdziały npla w sile do ok. dwóch kompanii, wsparte baterią dział i ok. 6-8 środkami przeciwpancernymi. Oceniam, że za ok. godzinę, npl może wprowadzić do walki podchodzące dwie kompanie z prawdopodobnym zamiarem ze-
pchnięcia OW i 1/56 pz od WISŁY, ich izolacji w mieście i opanowania brzegu rzeki w rejonie mostu drogowego.
2. Dowódca OW - natychmiast przeprowadzić na zachodni brzeg WISŁY pozostałe siły oddziału; 3 kcz po uruchomieniu przeprawy promowej. Uderzeniem w kierunku: MOCZYDŁÓW, WOLKA ZAŁĘSKA wyprzeć npla z miasta i z miejsca odeprzeć kontratak podchodzących sił npla z rubieży: MOCZYDŁÓW, BUDKI MOCZYDŁOWSKIE. Dowódca 1/56 bp - wykorzystując działanie 9 kp odeprzeć kontratak kompanii żandarmerii i opanować pld. skraj miasta, po czym przejść do obrony rubieży: MARIANKI, wzg. 93,0 z zadaniem niedopuszczenia npla do brzegu rzeki w rejonie mostu.

Główny 2 za obronę. Wypracować do przegranej (dec 01) i dać rubież: sforsować miasto odeprzeć npla npla. Być w gotowości do dalszego działania.

3. Dowódcą przyczółka do czasu przeprawy sił głównych pułku
- dowódca OW.

Uwaga metodyczna:

Dowódca 55 pz postawiłby również zadanie pozostałym elementom ugrupowania bojowego pułku. Ze względu na cele ćwiczenia nie należy tego przerabiać.

Walkę pułku na podejściach do rzeki kieruje zastępca ds. liniowych, którego należy poinformować o sytuacji w rejonie przeprawy. Tę czynność może wykonać jeden z oficerów grupy operacyjnej dowódcy pułku.

Po wyjaśnieniu sytuacji na przyczółku i możliwościach przeprawy pozostałych sił OW, wykładowca przystępuje do zasadniczej czynności w ćwiczeniu - przeprowadzenia rekonesansu.

c/ Rekonesans

Wykładowca drogą pytań i dyskusji wyjaśnia problemy, które muszą być przedmiotem pracy dcy podczas rekonesansu przeszkody wodnej. Wyznacza słuchacza, który w roli dcy 55 pz przeprowadzi rekonesans. Następnie podaje: czas operacyjny 15,45 21,03, dowódca 55 pz - przystąpił do pracy.

Proponowane rozwiązanie:

- charakter przeszkody wodnej na odcinku forsowania z uwzględnieniem odcinków przepraw desantowych, promowych i przeprawy czołgów pod wodą;
- ocena nieprzyjaciela ze szczególnym uwzględnieniem możliwości obsadzenia i umocnienia zach. brzegu rzeki, rozbudowy punktów oporu możliwe ugrupowanie i kierunek kontrataku;
- właściwości brzegu rzeki, możliwości npla w prowadzeniu ognia obserwowanego na lustro wody i drogi podejścia, a także budowy zapór na lądzie i w wodzie;
- podejścia do przeszkody wodnej i warunki maskowania sił i środków;
- warunki obserwacji i prowadzenia ognia, szczególnie ognia na wprost;
- wskazanie obiektów uderzeń śmigłowców szturmowych i lotnictwa;

- określenie zadań dla artylerii i środków strzelających na wprost;
- ustalenie rubieży ogniowej dla OPpanc i kcz;
- możliwości manewru wzdłuż brzegu rzeki szczególnie środków przeprawowych;
- rejony SO artylerii i środków plot;
- kierunek rozwinięcia natarcia i forsowania przez 1 i 2 bp;
- kierunek dalszego działania OW i 1/56 pz;
- rejony punktów kierowania przeprawami;
- kolejność i kierunki przeprawy sił i środków pułku;
- kierunki natarcia batalionów na zachodnim brzegu;
- miejsce SDO dcy podczas forsowania.

Po rozpatrzeniu wyżej wymienionych problemów i ustaleniu zadań, dca pułku przystąpi do sprecyzowania zadania.

Uwaga metodyczna:

Wykładowca zarządza przemarsz grupy wzdłuż brzegu WISŁY, w czasie którego konfrontuje ustalenia rekonesansowe z warunkami panującymi na różnych odcinkach rzeki.

Podczas przemarszu rozpatruje:

- charakter poszczególnych odcinków rzeki, brzegu, podejść, warunków obserwacji, ostrzału, maskowania, przejścia ciężkiego sprzętu przez wał przeciwpowodziowy;
- możliwości urządzania przepraw na wyznaczonych odcinkach, rozwinięcia OPpanc i czołgów do strzelania na wprost, urządzania stanowisk artylerii i środków plot; punktów obserwacyjnych, stanowisk kierowania przeprawami;

Po powrocie na punkty pracy wykładowca w drodze dyskusji komentuje praktyczne możliwości forsowania na poszczególnych odcinkach i opanowania przeciwległego brzegu WISŁY. Następnie przystępuje do kolejnego zagadnienia. W tym celu wyznacza słuchacza, który w roli dcy 55 pz precyzuje decyzję i stawia zadanie bojowe.

3. Sprecyzowanie i postawienie zadań ..... - 60'

Czas operacyjny - 16.00

Proponowana treść

Npl rozbitymi pododdziałami 132 bz obsadza zachodni brzeg WISŁY, jednocześnie podciągając do rzeki pododdziały z odwodów celem zlikwidowania przyczółka i zorganizowania obrony wzdłuż zachodniego brzegu rzeki. Częścią sił opóźnia natarcie 55 pz organizując obronę kolejnych rubieży na podejściach do przeszkody wodnej i wykonując lokalne kontrataki. Oceniam, że przeciwnik dąży do opóźnienia natarcia i forsowania sił głównych pułku dla zyskania na czasie i zorganizowania obrony WISŁY.

Liczę się z możliwością wykonania kontrataku odwodu 17 DPZmot za ok. 2-3 godziny na kierunku: KAWĘCZYN, GÓRA KALWARIA oraz uderzeń jądrowych na przeprawę.

Zamierzam:

Wykorzystując działania OW i 1/56 pz, ogniem artylerii, uderzeniem lotnictwa i śmigłowców szturmowych obezwładnić npla na podejściach i na zachodnim brzegu rzeki, uderzeniem 1 i 2 bp z marszu sforsować WISŁĘ i powiększyć opanowany przyczółek. Przeprowadzić siły główne pułku i do końca dnia opanować nakazaną rubież. Częścią sił być w gotowości do odparcia kontrataku odwodu 17 DPZmot.

Rozkazuję:

- a/ 3 bp z dotychczasowymi środkami wzmocnienia przeprowadzić pozostałe siły batalionu na zachodni brzeg rzeki i wykorzystując ogień artylerii i uderzenie lotnictwa, we współdziałaniu z 1/56 pz rozwinąć natarcie w kierunku: GÓRA KALWARIA, KRZAKI, CZAPLINKOWSKIE.
  - b/ 1/56 pz współdziałając z 3 bp nie dopuścić do przerwania się npla w rejon mostu, po czym nacierać w kierunku: GÓRA KALWARIA, CZERSK. Częścią sił zabezpieczyć lewe skrzydło pułku na zachodnim brzegu WISŁY.
  - c/ 1 bp uderzeniem w kierunku: SOBIEKURSK, wzn. 98,9 rozbić kontratakujące pododdziały npla i z marszu sforsować WISŁĘ na przeprawie nr 1. Kierunek dalszego natarcia: MOCZYDŁÓW, KĄTY.
- Początek forsowania - 16.30 21.03.

d/ 2 bp uderzeniem w kierunku: REGUT, CAŁOWANIE, KOSUMCE rozbić npla na podejściu do rzeki i z mazu sforsować WISŁĘ na przeprawie nr 3. Kierunek dalszego natarcia: GÓRA KALWARIA, wzg. 107,5 /5813/.

Początek forsowania - 17.30.

e/ Zadania dla artylerii: jak OM KTWRiA. Uwaga: słuchacze na zajęciu nr 6 rozpatrują szczegółowo problem artyleryjskiego przygotowania i wsparcia forsowania.

Zadanie dla innych elementów ugrupowania bojowego pułku przerobione zostanie na zajęciach specjalistycznych.

4. Wydanie wytycznych do zabezpieczenia forsowania i współdziałania ..... - 60°

Uwaga metodyczna:

Wykładowca wyjaśnia słuchaczom, że wytyczne do zabezpieczenia forsowania wydane w czasie rekonesansu, powinny być tylko precyzowane w tych punktach, które uległy zmianie w toku walki o podejście do WISŁY. Całościowo wytyczne zostały wydane po rozkazie bojowym dcy pułku do natarcia. Ze słuchaczami przerobić wytyczne do rozpoznania, OPBMR, zabezpieczenia inżynieryjnego i ubezpieczenia przepraw. Wykładowca wyznacza słuchacza, który w roli dcy 55 pz wydaje wytyczne do zabezpieczenia forsowania.

Czas operacyjny - 16.10 21.03.

Proponowane rozwiązanie

1/ Wytyczne do zabezpieczenia forsowania

A. W zakresie rozpoznania:

Główny wysiłek rozpoznania skupić na kierunku: SOBIEKURSK, GÓRA KALWARIA, CZACHÓWEK.

Zadania:

- śledzić kierunki wycofania się pododdziałów 132 bz za rzekę oraz ustalić rubieże, na których mogą przejść do obrony;
- określić stopień rozbudowy rubieży obronnych npla:
  - ŁUKOWIEC, WARSZAWICE;
  - zach. brzeg WISŁY;

- rozpoznać rejony przepraw pułku nr 1 i 3;
- śledzić za środkami przenoszenia BMR;
- ustalić siły, czas wyruszenia i drogi marszu odwodu 17 DPZmot;
- śledzić za podchodzącymi odwodami npla.

Rozpoznanie prowadzić dotychczas zorganizowanymi elementami oraz zapewnić stały dopływ wiadomości ze sztabu dywizji i od sąsiadów.

B. W zakresie OPBMR:

Najbardziej zagrożonymi obiektami, na które npl może użyć BMR są:

- obecnie - OW na przeprawie, artyleria i tyły;
- w czasie forsowania sił głównych - artyleria na SO, wojska na przeprawach, SD;

a/ Szef sztabu:

- utrzymywać w stałej gotowości pułkową grupę ratunkowo-ewakuacyjną rozmieszczając ją w rejonie SOBIEKURSK;
- SD przeprowadzić w dwóch częściach na przeprawie 2 i 3, z zachowaniem wymagań OPBMR.

b/ Dowódcy batalionów:

- prowadzić ciągłą obserwację zachowania się npla, wybuchów jądrowych oraz skażeń i zakażeń;
- całkowite zabiegi specjalne prowadzić tylko za moim zezwoleniem;
- w czasie forsowania przestrzegać zasad rozśrodkowania.

c/ Szef zabezpieczenia chemicznego:

- rozmieścić posterunek obserwacji i rozpoznania skażeń w rejonie zach. SOBIEKURSK;
- wydzielić siły i środki do prowadzenia rozpoznania w rejonach przepraw;
- posiadać siły do działania w GRE;

d/ Szef saperów:

- wybrać i rozpoznać rejon przeprawy zapasowej;
- przewidzieć manewr PTS i GSP z jednej przeprawy na drugą, a także w rejon przeprawy zapasowej dokonując go na mój rozkaz;

- posiadać część odwodu inżynieryjnego w gotowości do działania w GRE;
- przygotować drogi do przeprawy zapasowej.

C. W zakresie zabezpieczenia inżynieryjnego:

a/ Szef saperów:

- urządzenie przepraw zakończyć o:
  - nr 1 - do 16.45
  - nr 2 - do 15.45
  - nr 3 - do 17.40
- przeprawę czołgów pod wodą w planowanym rejonie - do 18.00;
- służbę komendancką i porządkowo-ochronną na przeprawach wyznaczyć z pododdziałów przeprawowych i keap pułku;
- do ochrony przepraw przed minami pływającymi i zaporami ogniowymi wystawić górną czatę wodną;
- przewidzieć materiał wybuchowy do wykonania przejść w wale przeciwpowodziowym i w skarpie na zach. brzegu rzeki.

b/ Dowódcy pododdziałów:

- pododdziały na rzekę kierować w ustalonej kolejności, a w razie zatrzymania natychmiast przystąpić do okopania ludzi i sprzętu;
- w razie wykrycia min dennych i pływających meldować komendantom przepraw.

D. W zakresie ubezpieczenia przepraw:

- przeprawę nr 1 ubezpiecza dca 1 bp siłami plp;
- przeprawę nr 2 ubezpiecza dca 1/56 pz na wschodnim brzegu siłami drp;
- przeprawę nr 3 ubezpiecza dca 2 bp siłami plp;
- na przeprawach posiadać sieć PO;
- przeprawy ubezpieczać do odwołania.

Czas operacyjny - 16.20 21.03.

2/ Wytyczne do współdziałania

- A. Forsowanie i walkę na przeciwległym brzegu prowadzić według dotychczasowych ustaleń.

Kolejność forsowania:

- pozostała część sił OW;
- 1 bp ze środkami wzmocnienia;
- OPpanc;
- 2 bp ze środkami wzmocnienia;
- rzut transportowy 1/56 pz;
- SD pułku i pododdziały specjalne;
- artyleria;
- tyły pułku.

B. W wypadku zniszczenia przeprawy i obezwładnienia bronią jądrową 1 bp.

Zamierzam:

Główny wysiłek forsowania przenieść na przeprawę nr 2 i 3.

W tym celu:

- 1 bp likwiduje skutki uderzenia jądrowego i kieruje ocalałe na wsch. brzegu siły i środki na przeprawę nr 2. Ocalałe siły przeprowadzają się za rzutem transportowym 1/56 pz. po czym wychodzą na swój kierunek;
- 2 bp przyspiesza forsowanie zwalniając przeprawę dla kompanii czołgów, części SD, pododdziałów specjalnych i części tyłów;
- 3 bp działa bez zmian, zwalnia przeprawę dla OPpanc i części SD pułku;
- wojska inżynieryjne wykonują manewr ocalałymi środkami w rejon przeprawy nr 3;
- pozostałe elementy ugrupowania bojowego działają bez zmian.

C. W wypadku zniszczenia przeprawy nr 2 i obezwładnienia 3 bp i 1/56 pz.

Zamierzam:

Główny wysiłek forsowania utrzymać bez zmian.

W tym celu:

- 3 bp i 1/56 pz ocalałymi siłami utrzymują przyczółek;
- środki przeznaczone do forsowania na przeprawie nr 2 kieruje się na przeprawę nr 3;

- 1 bp działa bez zmian;
- 2 bp przyspiesza przeprawę umożliwiając przeprowadzenie się kolejnych środków;
- pozostałe elementy ugrupowania bojowego pułku działają bez zmian.

D. W wypadku zniszczenia przeprawy nr 3 i obezwładnienia 2 bp.

Zamierzam:

- główny wysiłek forsowania utrzymać bez zmian.

W tym celu:

- 2 bp likwiduje skutki uderzenia jądrowego i kieruje ocalałe siły na przeprawę nr 2, gdzie przeprowadzają się za rzutem transportowym 1/56 pz;
- pozostałe elementy ugrupowania bojowego pułku działają bez zmian.

E. W wypadku zniszczenia jednej przeprawy i wyjścia kontr-atak npla na kierunku: KAWĘCZYN - GÓRA KALWARIA.

Zamierzam:

- uderzeniem jądrowym, działaniem lotnictwa i ogniem artylerii obezwładnić npla na rubieży rozwijania się do kontrataku, na ocalałych przeprawach przeprowadzić siły główne pułku i odpierając kontratak jednocześnie opanować nakazany przyczółek.

W tym celu:

- 19 drt wykonuje uderzenie jądrowe o mocy 20 kt na odwód npla;
- lotnictwo myśliwko-bombowe wykonuje uderzenie na kolumny odwodów i artylerię;
- śmigłowce szturmowe niszczą środki pancerne npla na rubieży styczności;
- artyleria obezwładnia SD npla i wspiera natarcie na głównym kierunku uderzenia, zabezpieczając wejście do walki bcz;
- siły główne przeprowadzają się na ocalałych przeprawach i wykonują planowane zadania.

Uwaga metodyczna:

Wykładowca ustosunkowuje się do wypowiedzi słuchacza i wyjaśnia, że podobnie jak z wytycznymi do zabezpieczenia forsowania, dowódca pułku na rekonesansie rzeki w terenie

referenta

wskazał tylko te elementy współdziałania, które może uściślić w terenie. Należy więc baczniejszą uwagę zwrócić na praktyczne przywiązanie elementów współdziałania z terenem.

5. Omówienie zajęcia ..... - 10'

Wykładowca podaje, że celem zajęć było nauczenie słuchaczy prowadzenia ~~rekonesansu~~ ~~przeszkody wodnej~~ w dynamicznej sytuacji pola walki.

Dca pułku wysuwając się na przeszkodę wodną nie tylko planuje działania pododdziałów na rzece i w walce o uchwycenie przeciwległego brzegu, lecz musi też wpływać na tok walki tych pododdziałów, które podeszły do rzeki.

Należy wskazać na ograniczony czas pracy dcy pułku, uwarunkowany koniecznością sprecyzowania decyzji i postawienia zadań wykonawcom zanim podejść do przeszkody wodnej. Stąd wynika konieczność precyzyjnego i logicznego formułowania zadań oraz zwięzłego ich przekazania.

Podaje stopień opanowania materiału oraz te problemy, które jeszcze należy doskonalić.

Wymienia imiennie kto był do zajęć przygotowany najlepiej, a kto słabiej i określa termin zaliczenia słabo opanowanego materiału.

Zał.: Mapa 50 000 "Położenie wojsk własnych i npla o 15.00 21.03".

OPRACOWAŁ:

ppłk dypl. Roman KARAS

Wydrukowano w 50 egz.

Egz. nr 1-50 Bibl. Gł. OZS

Wyk. ppłk Karas

Druk. OH, dn. 23.2.79r.

Druk ASG WP nr 095/0439/WW

Kor. J.K.

~~T A B L E~~

Egz.nr ...

Dla nauczycieli akademickich
1 słuchaczy

ĆWICZENIE GŁÓWNE NR 103/G
=====

Założenie nr 2 do zajęcia nr 5 z taktyki
ogólnej i 6-13 z taktyki rodzajów wojsk

Mapy: 50 000

N-34-139-A,B,C,D

N-34-140-A,C

M-34-7-A,C

M-34-8-A

I

55 pz do 12.30 21.03 utrzymał opanowaną rubież, jednocześnie odparł kontratak 134 kompanii czołgów 134 bcz i kompanii zmechanizowanej 131 bz zdobywając m. SIWIANKA.

3 bp o 12.40 osiągnął gotowość bojową i wykonując zadanie, wzedł do działania jako OW z rubieży nr 1.

Pułk współdziałając z 19 pcz i 60 pz o 12.30 rozpoczął atak, przełamał obronę npla i rozwijając natarcie w nakazanym kierunku rozbił część pododdziałów 132 bz.

O 15.30 pododdziały pułku osiągnęły rejony - jak ~~mapa~~ - załącznik nr 1.

Dca 55 pz przesuując się w siłach głównych OW o 15.30 znalazł się na zach. brzegu WISŁY w rejonie OSTRÓWEK, 500 m pld.wsch. od mostu drogowego. Z dowódcą znajdują się: st. ofic. rozpoznawczy, st. ofic. operacyjny, szef artylerii pułku, szef saperów, szef zabezpieczenia chemicznego, szef OPL i dca 3 bp.

Z wiadomości ze sztabu 19 DZ i meldunków podwładnych, dca 55 pz między innymi wie:

- 1/ O 14.00 w rejonie GÓRY KALWARII wylądował 1/56 pz, który po krótkim oporze npla opanował nakazany rejon zdobywając most drogowy. Garnizon miasta w sile kompanii zandarmerii i pododdziałów specjalnych npla przystąpił do walki o odzyskanie mostu spychając pododdziały 1/56 pz na kierunku: koszary, most. Batalion w rejonie miasta posiada dwie kp /bez dwóch plp/ oraz pododdziały specjalne.
- 2/ OW przeprowadził po moście 9 kp. 8 kp w czasie przeprawy straciła dwa BWP i samochód ciężarowy, które zablokowały przejazd po moście. Część kompanii sforsowała WISŁĘ i wchodzi do walki w kierunku na MOCZYDŁÓW. Dowódca OW zamierza pozostałymi pododdziałami sforsować przeszkodę wodną na przeprawie nr 2. Artylerię na SO ze wschodniego brzegu wesprzeć siły główne OW i wykonać zadanie. Środkami OPL osłaniać most, na który skierować spychacz dla zepchnięcia do rzeki blokujących drogę wozów bojowych. Dla osłony mostu z kierunku wschodniego pozostawić dwa plutony z kp 1/56 pz.

- 3/ 1 bp po rozbiciu npla w nakazanym rejonie, odtworzył gotowość w rejonie wyjściowym i o 14.30 rozpoczął marsz na przeprawę nr 1. Od 15.00 1 kcz i 1 kp odpięła kontratak ok. 20 czołgów i pluton piechoty na transporterach opancerzonych. Walkę obronną 1 bp wspierają: OP panc pułku i klucz śmigłowców szturmowych. Pozostałe siły batalionu w marszu.
- 4/ 2 bp po zabezpieczeniu wejścia do działań OW związała się walką z siłami ok. kcz z 132 bz. O 14.00 w skrzydło batalionu uderzyła kompania czołgów z 63 bcz. Po starciu ogniowym z 2 kcz npl wycofuje się.
Batalion może osiągnąć rubież zadania następnego za około 40-60 minut.
- 5/ Szef sztabu zameldował, że na rzut transportowy 1/56 pz npl wykonał uderzenie środkami trującymi typu "sarin". Marsz kolumny został zatrzymany na ok. 30 minut. Straty nieznane.
- 6/ Pozostałe elementy ugrupowania bojowego pułku i położenie sąsiadów - jak mapa.

II

- 1/ O 15.55 szef sztabu 19 DZ zawiadomił dce pułku, że 19 drt wykonał dwa uderzenia jądrowe na odwód 17 DPZmot.
- 2/ Wojska garnizonu WARSZAWA o 17.00 21.03 wykonują uderzenie w kierunku: STEGNY, POWSINEK, POWSIN z zadaniem odciążenia głównego kierunku forsowania.
- 3/ OW 20 DZ otrzymał zadanie opanowania przyczółka na WIŚLE w godzinach wieczornych 21.03.
- 4/ 19 pcz z trudem pokonuje rejon zurbanizowany i lasy w rejonie OTWOCKA. Istnieje obawa, że pułk nie sforsuje WIŚLY w dniu dzisiejszym.
- 5/ 56 i 57 pz we współdziałaniu z 21 DZ z powodzeniem okrążają siły główne 15 BPanc.
- 6/ Lotnictwo własne posiada panowanie w powietrzu, Grupy samolotów npla aporadycznie bombardują oddziały dywizji, szczególnie na kierunku: GÓRA KALWARIA, MIŃSK MAZOWIECKI.

III

Praca do wykonania:

1. Pobrać mapy: Położenie wojsk własnych i wiadomości o nplu o 15.30 21.03.
2. Wrysować na mapę uzupełnienie podane w założeniu.
3. Opracować plan rekonesansu.
4. Ocenić położenie i być gotowym do:
  - złożenia meldunku bojowego w roli dcy OW i 1/56 pz;
  - oceny położenia i postawienia zadań dla OW i 1/56 pz;
  - prowadzenia rekonesansu;
  - sprecyzowania decyzji i postawienia zadań do forsowania;
  - wydania wytycznych do zabezpieczenia forsowania i współdziałania.

Załącznik:

1. "Położenie wojsk własnych i wiadomości o nplu o 15.30 21.03" /magazyn map/.
2. Sytuacja artyleryjska o 15.30 21.03.

OPRACOWAŁ:

ppłk dypl. Roman KARAS

Wydrukowano w 250 egz.

Egz. nr 1-50 oprac. metod.

Egz. nr 51-250 Bibl. Gł. OZS

Wyk. ppłk Karas

Druk. HO, dn. 23.2.79r.

Druk ASG WP nr 097/0441/WW

Kor. Zespół

Załącznik Nr 2

do założeń nr 2
do ćwiczenia 103/0

~~_____~~
Egz.Nr...

SITUACJA ARTYLERYJSKA Na godz. 15.00 21.03.

1. POŁOŻENIE ARTYLERYJI 55 pz.

A. Pododdziały artylerii pułkowej

a/ BH - przydzielona do OW pułku wspiera jego walkę o utrzymanie mostu na WIŚLE ze stanowiska ogniowego w rejonie wzgórza 91.0 /1863/. Na okres działania w składzie OW podporządkowana jest dowódcy 1/19pa.
Bateria posiada pięć haubic 0,4 jo.

b/ Bateria przeciwpancerna - rozwinięta na rubieży ogniowej nr 3: LUKOWIEC /6721/ - ptn.BRZEZINKA /6820/, w gotowości do zwalczania czołgów z kierunku: OSTRÓWIEC - LUKOWIEC.
Bateria posiada pięć wyrzutni 9 P 133 i 0,6 jo.

Uwaga: wybrane informacje o sprzęcie - w końcu założeń.

B. Baterie moździerzy rozwinięte na stanowiskach ogniowych w ugrupowaniu batalionów.

W BM 1 i 2 batalionu straty wynoszą po 2 moździerze; w BM 3 batalionu - 1 moździerz.

Baterie posiadają średnio 0,3 jo /bateria moździerzy 3bp 0,5 jo./

C. Artyleria wzmocnienia - 19 pa.

a/ 1/19 pa - przydzielony do 3 bp rozwinięty na SO w rejonie: DZIECINÓW /1963/ - wzg. 91.0 /1863/ - ptn.KOSUMCE /1862/
Straty - 2 haubice
Stan amunicji - 0,7 jo.

b/ PGA-55 - 19 pa /bez 1/19pa/ wspiera walkę pułku na podejściach do WISŁY.

2/19pa na SO w rej. DĄBRÓWKA /2471/ wspiera natarcie 11pa.
Straty dywizjonu 4 działa.

Stan amunicji - 0,3 jo.

3/19 pa na SO w rej. pld. OSTROWIK /7328/- pln.skraj lasu
wspiera walkę 2 bp.

Straty dywizjonu 3 działa.

Stan amunicji 0,35 jo.

c/ Dowódca PGA 55 znajduje się na SDO dowódcy 55 pz.

2. WIADOMOŚCI DODATKOWE

a/ O godzinie 14.30 przybył do dowódcy PGA 55 zastępca szefa
artylerii 19 DZ i przekazał:

- wzmocnienie artylerią 19pz na okres forsowania bez zmian,
- APF planować samodzielnie,
- na kierunku działania 55 pz zostaną wykonane dwa uderze-
nia jądrowe: 10kt na podchodzące do zachodniego brzegu
WISLY odwoły i 3kt w okresie forsowania /obiekt uderze-
nia i czas wykonania zaproponuje dowódca 55pz/,
- DGA - 19 ogniem dwóch dywizjonów zabezpiecza prawe skrzy-
dło pułku. W okresie APF obezwładnia baterię artylerii
npla na kierunkach forsowania oraz drugorzutowe plutono-
we punkty oporu.

b/ Dowóz amunicji przydzielonej dodatkowo na forsowanie w tym
250 pocisków D-462A do pododdziałów 19 pa ze składów dy-
wizji za około 1,5 godziny.

c/ Rejony zastrzeżone dla DGA-19 WYGODA /6818/ - SOBIEKURSK
/6519/ - BRZEZINKA /6820/.

Praca do wykonania:

1. Dokonać oceny położenia artylerii 55 pz;
2. W roli dowódcy PGA-55 być gotowym do zameldowania propozycji
użycia artylerii do ognia pośredniego na okres forsowania
WISLY /meldunek przygotować w notatkach/;
3. Umieć uzasadnić proponowane rozwiązanie użycia środków wydzie-
lonych do strzelania na wprost /meldunek szefa artylerii pułku
zał.nr ...../
4. Przystudiować: RWA, nr 013468 s.98-101. Podręczniki "Użycie
WRiArt. w walce i operacji" str.146, 233-237, "Taktyka arty-
lerii, część II" - str.261-270 oraz Instrukcję strzelania
i kierowania ogniem artylerii naziemnej str.130-132,

5. Informacja o wyrzutniach 9P133.

Wprowadzane sukcesywnie w miejsce wyrzutni "TRZEMIŁ". Wyrzutnia posiada 6 prowadnic. Przenosi 12 pocisków w zamocowaniach. Sterowanie pocisku przewodowe półautomatyczne. Istnieje możliwość przechodzenia na sterowanie ręczne. Zasięg maksymalny 3000 m, minimalny 500 m.

ZALACZNIK:

1. Meldunek propozycji użycia środków do strzelania na wprost szefa artylerii 55pz.

OPRACOWAŁ:

mjr dr S. OLSZEWSKI

SPRAWDZIŁ:

płk dypl. T. RISS

Załącznik nr 1
do sytuacji artyleryjskiej

MELDUNEK PROPOZYCJI UŻYCIA ARTYLERII
szefa artylerii 55 pz

1. Na kierunku forsowania 1 bp należy spodziewać się następujących celów do niszczenia ogniem na wprost:

- 10 transporterów opancerzonych,
- 2 wyrzutnie ppk "Milan"

Na kierunku forsowania 3 i 2 bp po 2 wyrzutnie ppk "Milan"

2. Do niszczenia wymienionych celów proponuję wyznaczyć kompanie czołgów działające w ugrupowaniu batalionów.

Na kierunku forsowania 1 bp wykorzystać dodatkowo baterię przeciwpancerną pułku.

Pozwoli to zwalczać ważniejsze cele przez dwa środki własne.

3. Baterię przeciwpancerną celowym jest rozmieścić na rubieży ogniowej bezpośrednio za wałem przeciwpowodziowym na lewym skrzydle 1 bp. Sterowanie pociskami z pulpitów wynośnych. Po wykonaniu zadań ogniowych w APF baterię przegrupować w rejon lasku PIOTRKOWICE w gotowości do wsparcia forsowania 2bp.

4. Baterię haubic 55 pz celowym jest pozostawić w podporządkowaniu dowódcy 3 bp. Pozwoli to na obezwładnienie wspólnie z organiczną baterią moździerzy pojedynczych gniazd oporu i innych celów w okresie AWF na kierunku forsowania tego batalionu.

Koordinatorem działań bojowych artylerii na tym kierunku będzie mój pomocnik.

5. Do 1 baterii moździerzy, baterii haubic i przeciwpancernej niezbędny jest dowóz 0,5 jo amunicji bezpośrednio na stanowiska ogniowe do czasu rozpoczęcia APF.

~~XXXXXXXXXX~~

Egz. Nr ...

Tylko dla nauczycieli
akademickich

OPRACOWANIE METODYCZNE
do zajęcia 6 ćwiczenia
głównego.

TEMAT: OGNIOWE PRZYGOTOWANIE I WSPARCIE FORSOWANIA
PRZESZKODY WODNEJ

I. CELE ZAJĘCIA:

1. Nauczyć zasad planowania i wykorzystania ognia artylerii w okresie przygotowania i wsparcia forsowania.
2. Doskonalić przygotowywanie meldunków propozycji wykorzystania artylerii dla dowódcy pułku w ograniczonym czasie w sytuacji dynamicznej.

II. METODA ZAJĘĆ: Zajęcia grupowe w sali.

III. CZAS: 2x45 minut.

IV. ZAGADNIENIA SZKOLENIOWE I PODZIAŁ CZASU.

1. Sprawdzenie przygotowania do zajęć ..... 10 min.
2. Wnioski z analizy zadania dowódcy 55 pz niezbędne do planowania ogniowego przygotowania i wsparcia forsowania ..... 5 min.
3. Ocena położenia prowadzona przez dowódcę
PGA-55 ..... 20 min.
4. Organizacja APF ..... 25 min.
5. Organizacja AWF ..... 5 min.

6. Meldunek dowódcy PGA-55 ..... 5 min.
7. Uzasadnienie treści meldunku szefa artylerii 55 pz ..... 15 min.
8. Zakończenie zajęć ..... 5 min.

V. UWAGI ORGANIZACYJNO-METODYCZNE

1. Podstawą przygotowania się słuchaczy do zajęć jest założenie artyleryjskie i sytuacja ogólna na godz.15.30 oraz meldunek szefa artylerii.
2. W zajęciu główną uwagę skupia się na organizacji ognia w okresie APF przez dowódcę i sztab PGA-55.
3. Omówienie treści pracy szefa artylerii znajdzie odzwierciedlenie jedynie w uzasadnianiu meldunku propozycji, który słuchacze otrzymują w gotowej formie.
4. Proponowana treść instruktażu do zajęcia:
  - Przygotować się zgodnie z wytycznymi zawartymi w założeniu.
  - Przystudiować kalkulacje prowadzone w ćwiczeniu 101/6, szczególnie w zakresie organizacji systemu ognia w APA.
  - Przypomnieć sobie treść i sposób posługiwania się tabelami z podręcznika "Użycie WR1A w walce i operacji" na stronach 391-407.
  - Sporządzić w grupie tabelę ognia PGA-55.
  - Na tablicy przygotować szkic sytuacji taktycznej na okres forsowania /zakres zadań i położenie artylerii/.
  - Przygotowując meldunek dowódcy PGA-55 uwzględnić dynamikę i bardzo ograniczony czas organizacji forsowania /nie opracowywać w meldunku jeszcze raz tego co już było dotychczas zrobione/.

VI. PRZEBIEG ZAJĘCIA

1. Sprawdzenie przygotowania do zajęć.

Pytania sprawdzające:

- A/ Zasady rozwijania artylerii w okresie podejścia do przeszkody wodnej.

Odpowiedź: Część dywizjonów /baterii/ PGA winno się rozwinąć na SO w odległości 5-7 km /maksymalnie do 10/ od przeszkody wodnej, aby uzyskać czas potrzebny na rozwinięcie i przygotowanie ognia przez środki OW. Pozostałe pododdziały PGA należy rozwijać bliżej przeszkody wodnej, ażeby zapewnić wsparcie ogniowe na przeciwległym brzegu i w głębi. Baterie moździerzy rozwijają się w ugrupowaniu batalionów wg ogólnych zasad.

B/ Zameldować w roli dowódcy PGA-55 położenie grupy na godzinę 15.30 21.03.

Odpowiedź: - założenie i mapa.

Wnioski z analizy zadania dowódcy 55 pz niezbędne do planowania APF i AWF.

A/ Należy liczyć się z odcięciem części sił OW w GÓRZE KALWARII od WISŁY, co uniemożliwi wykorzystanie mostu stałego.

B/ W zaistniałych warunkach należy dążyć do jak najszybszego dojścia do WISŁY oraz do połączenia się z 3 bp.

C/ Forsowanie WISŁY będzie z marszu na trzech kierunkach.

D/ Forsowanie 1 bp rozpocznie za około 1 godzinę na kierunku północnym jednocześnie z 3 bp na kierunku GÓRY KALWARII. Za 2 godziny forsowanie rozpocznie 2 bp na kierunku południowym.

E/ Wysiłek artylerii należy skierować na zabezpieczenie szybkiego dojścia sił głównych do WISŁY, a następnie na zabezpieczenie forsowania.

F/ Na kierunkach forsowania północnym /KĘPA PIJARSKA - WÓLKA DWORSKA/ i południowym /KOSUMCE - wzg. 93,0/ należy liczyć się z obroną nieprzyjaciela w sile odpowiednio do kz i kz /zapasowej/. Przeprowa na kierunku GÓRY KALWARII broniona będzie siłami żandarmerii.

G/ Duża szerokość WISŁY /550-600 m/ wskazuje na celowość prowadzenia zadymiania przedniego skraju obrony nieprzyjaciela.

3. Ocena położenia prowadzona przez dowódcę PGA-55.

A/ Ocena nieprzyjaciela.

Na kierunku północnym forsowania należy liczyć się z możliwością prowadzenia doraźnie zorganizowanej obrony przez 1 k z wycofujących się pododdziałów 13 BZ. Ugrupowanie kompanii w dwa rzuty. Nieprzyjaciel nie posiada aktualnie możliwości wzmocnienia tej kompanii.

W związku z powyższym należy przewidywać:

- plutonowe punkty oporu na przednim skraju /brzegu/ - 2;
- " " " " " " w głębi - 1;
- pluton moździerzy - 1;
- inne cele pojedyncze /PO, gniazda oporu/ - 2-3.

Na kierunku południowym obsadza obronę kompania zapasowa /ta sama organizacja co k z, tyle że na samochodach/. Środki rozpoznania OW potwierdziły ugrupowanie kompanii w dwa rzuty - dwa plutony na skarpie brzegowej i jeden w głębi.

W związku z powyższym należy przewidywać:

- plutonowe punkty oporu na przednim skraju - 2;
- " " " " " " w głębi - 1;
- inne cele pojedyncze - 2-3;

Należy sądzić, że na zachodni brzeg WISŁY wycofa się również SD batalionu.

Na kierunku GÓRY KALWARII linia brzegowa broniona będzie przez pododdziały żandarmerii w sile do plutonu w systemie gniazd oporu.

W sumie zakres zadań na okres APF, po uwzględnieniu zadań wykonywanych przez DGA-19, będzie następujący:

- pl. p.o. na przednim skraju - 4;
- pluton moździerzy - 1;
- SD batalionu - 1;
- cele pojedyncze 4-6.

B/ Ocena pododdziałów własnych do strzelania z zakrytych SO.
Uwagi:

- 1/ Zaznaczyć, że ocena ogranicza się do oceny prowadzonej przez dowódcę PGA-55. Wybrane problemy oceny szefa artylerii omówione zostaną przy dyskusowaniu treści jego meldunku.

2/ Ze względów czasowych pominąć szerszą ocenę terenu. Ograniczyć się do zaakcentowania, że brzeg zachodni jest nieco wyższy niż wschodni oraz, że wał przeciwpowodziowy jest oddalony /po stronie wschodniej/ o około 100 m od lustra wody.

PGA-55 dysponuje 45 haubicami. Przydzielone dodatkowo na forsowanie limity amunicji zabezpieczają wykonanie wszystkich zadań.

W związku z niejednoczesnym forsowaniem WISŁY przez pułk, problemem najistotniejszym dla artylerii jest artyleryjskie przygotowanie forsowania, które rozpocznie się za godzinę.

Zakres zadań zgodnie z oceną nieprzyjaciela wynosi:

2 x pl.p.o. I rzutu x 4 ha x 150 poc.	= 1200 poc.
pluton moździerzy	= 450 poc.
SD batalionu 4 ha x 50 poc.	= 200 poc.
3 cale pojedyncze x 50 poc.	= 150 poc.

Razem	= 2000 poc.

Uwaga:

Wyjaśnić, że na kierunku forsowania 3 bp, gdzie brzeg zachodni bronię grupy żandarmerii i gdzie część własnych sił okrążona jest w mieście, celowo jest pozostawić dowódcy batalionu 55 brt i organiczną bm. W tej sytuacji batalion sam może zorganizować sobie zabezpieczenie artyleryjskie. Podany zostanie mu jedynie czas APF.

Dodatkowo artyleria winna utworzyć zasłonę dymną na początku forsowania. Przy czym należy oślepić przeciwnika w czasie dochodzenia naszych wojsk do WISŁY /od wału/, to jest 2 minuty, do rubieży bezpieczeństwa od wybuchów własnych pocisków /4 minuty/. Wisła jest szeroka 600 m, pokonywanie lustra wody 6 km/h. Nieprzyjaciel broni się 100 m od brzegu. Rubież bezpieczeństwa 300 m.

Kalkulacje zadymiania:

Przy wietrze bocznym baterie zadymia odcinek 500-700 m. W związku z tym dla oślepienia dwóch plutonowych punktów oporu potrzeba 2 baterie. Zużycie pocisków:
12 dział x 4 /poc.szyb./ + 1 /poc. na minutę i 100 m/
x 6 /min/ x 12 /setek metrów/ = 120.

W sumie w APF wystrzelone zostanie 2120 pocisków.
Na wykonanie tych zadań dowódca PGA-55 posiada 1/19 pa rozwinięty na SO 2-3 km od WISŁY. Zachodzi potrzeba natychmiastowego przegrupowania 2/19 pa z takim wyliczeniem, ażeby za godzinę osiągnął gotowość ogniową do wzięcia udziału w APF.

Czas zwinięcia dywizjonu - 11 min.

Czas rozwinięcia - 23 min.

Razem - 34 min.

Przewidując pewną rezerwę czasu na doprowadzenie do dywizjonu zadań ogniowych zachodzi konieczność rozwinięcia go już na skraju lasu w rejonie przecięcia się Kanału Wileńskiego z szosą. Czas przesunięcia do tego rejonu wynosi 12 minut /4 km x 3 min. /1 km/.

Tak więc dywizjon byłby gotowy do strzelania za 46 minut. /Usiłowanie przesunięcia dywizjonu bliżej WISŁY grozi nieosiągnięciem gotowości ogniowej zgodnie z decyzją dowódcy pułku/.

W sumie forsowanie 1 bp PGA będzie zabezpieczać dwoma dywizjonami /30 dział/ i organiczną baterią moździerzy /4 moździerze/.

Forsowanie 2 bp będzie mogło być zabezpieczane całością artylerii 55 pz.

Uwaga: Zaznaczyć, że dca PGA-55 po ocenie położenia, jeszcze przed meldowaniem dowódcy 55 pz, musiałby wydać zarządzenie dla dowódcy 2/19 pa odnośnie zmiany rejonu SO.

4. Organizacja APF.

A/ Określenie czasu trwania APF.

a/ Kryterium ogniowe.

2120 poc.: 34 działa i moździerze ≈ 63 poc/młn.

Z tabeli reżimu ognia /str. 402/.

Czas APF = 19 minut.

Dodając 2 minuty na zmianę nastaw przy zadymieniu:

Czas APF = 21 minut.

b/ Kryterium taktyczne.

- Podejście do WISŁY od rubieży wyjściowej do forsowania odległej 1 km w tempie 10 km/h - 6 minut.

- Pokonywanie lustra wody do rubieży bezpieczeństwa 4 minuty.

Łączny czas wg kryterium taktycznego 10 min.

Przyjęty czas APF wynosi 21 minut.

G - 17 do G + 4

B/ Układ APF.

Od G - 17 do G - 9. NO /8 min/ na siłę żywą i środki ogniowe na przednim skraju.

Od G - 9 do G - 4. NO /5 min/ do plutonu moździerzy, SD 133 bz oraz ogień do celów pojedynczych.

Od G - 9 do G - 2. Strzelanie na wprost.

Od G - 4 do G + 4. NO /8 min/ jak pierwsza.

Od G - 2 do G + 4. Zadymianie przedniego skraju.

Od G - 2 do G + 8. Osłaniająca NO do pl. moździerzy.

C/ Podział zadań.

Ocenić podział dokonany przez słuchaczy w tabeli ognia.

Najwyżej należałoby ocenić podział najprostszy:

- dla każdego dywizjonu po jednym plutonowym punkcie oporu i albo pluton moździerzy albo SD batalionu oraz jeden cel pojedynczy;
- dla baterii moździerzy 1 cel pojedynczy, a w I i III NO w nakładkę z 2/19 pa /mniej dział i duże donośności strzelania/.

5. Organizacja AWF.

Zapytać słuchaczy jaką należałoby przyjąć metodę.

Po wyegzekwowaniu odpowiedzi, że ogniem z obserwacji i pojedynczymi ześrodkowaniami nie przerabiać dalej tego zagadnienia.

6. Meldunek dowódcy PGA-55.

We wstępie wyjaśnić, że meldunek musi zawierać tylko te elementy, które w sytuacji na godzinę 15.30 21.03 zmieniły się, bądź też są nowe.

Słuchacze w czasie zajęć /oceny położenia/ winni uaktualnić przygotowane na nauce własnej meldunki.

Jeden ze słuchaczy winien złożyć meldunek. Wykładowca występuje w roli dowódcy pułku.

MELDUNEK PROPOZYCJI DOWÓDCY PGA-55

- 1/ Na kierunku forsowania 1 bp zorganizuje obronę doraźnie zorganizowaną 1 kz ze 133 bz ugrupowana w dwa rzuty, posiadając dwa plutonowe punkty oporu bezpośredni nad brzegiem. Przewiduję konieczność obezwładnienia plutonu moździerzy i SD 133 bpz oraz 2-3 celów pojedynczych.
  - 2/ DGA-19 ogniem dwóch dywizjonów zabezpiecza prawe skrzydło pułku. W okresie APF obezwładnia baterie artylerii oraz drugorzutowe plutonowe punkty oporu.
  - 3/ Forsowanie 1 bp PGA-55 może zabezpieczyć ogniem dwóch dywizjonów /1 i 2-giego/ oraz bm 1 bp razem 34 działa i moździerze. Proponuję następujący układ APF:
    - Od G - 17 do G - 9. NO /8 min/ na siłę żywą i środki ogniowe na przednim skraju.
    - Od G - 9 do G - 4. NO /5 min/ do plutonu moździerzy, SD 133 bz oraz ogień do celów pojedynczych.
    - Od G - 9 do G - 2. Strzelanie r.a wprost.
    - Od G - 4 do G + 4. NO /8 min/, jak pierwsze.
    - Od G - 2 do G + 4. Zadymianie przedniego skraju.
    - Od G - 2 do G + 8. Osłaniająca NO do pl. moździerzy.
- Uderzenie jądrowe na korzyść forsowania proponuję wykonać w G - 28.
- Forsowanie 2 bp artyleria będzie w stanie zabezpieczyć całością sił.
- Forsowanie 3 bp proponuję wesprzeć 55 bh i organiczną baterią moździerzy ogniem obserwowanym do pojedynczych celów. AWF metodą pojedynczych ześrodkowań ognia i ogniem do pojedynczych celów.
- 4/ SO 1/19 pa jak dotychczas. 2/19 pa rozwinięty zostanie w nieplanowanym rejonie jak skrzyżowanie Kanału Wileńskiego z szosą, co wynikało z konieczności osiągnięcia gotowości ogniowej na czas APF. W zaistniałej sytuacji celowe jest ponowne podporządkowanie od godz.16.00 1/19 pa PGA-55.

5/ Przydzielone limity amunicji zapewniają wykonanie wszystkich zadań ogniowych.

Proszę o spowodowanie dowiezienia amunicji na SO w terminie wcześniejszym, niż to planowano, przed godziną 16.30.

6/ Uzasadnienie treści meldunku szefa artylerii 55 pz.

MELDUNEK PROPOZYCJI UŻYCIA ARTYLERII

szefa artylerii 55 pz.

1. Na kierunku forsowania 1 bp należy spodziewać się następujących celów do niszczenia ogniem na wprost: 10 transporterów opancerzonych z kz ze 133 bz oraz 2 wyrzutnie ppk typu "Milan".
Na kierunku forsowania 3 bp i 2 bp po 2 wyrzutnie ppk "Milan".
2. Do niszczenia wymienionych celów wykorzystać należy kompanie czołgów działające w ugrupowaniu batalionów. Na kierunku forsowania 1 bp wykorzystać baterię przeciwpancerną pułku. Pozwoli to na wyznaczenie po 2 środki własne na najważniejsze cele.
3. Baterię przeciwpancerną proponuję rozmieścić na rubieży ogniowej bezpośrednio za wałem przeciwpowodziowym na lewym skrzydle 1 bp. Sterowanie pocisków z pulpitych wynośnych rozmieszczonych na wale. Po wykonaniu zadań baterię przeciwpancerną przegrupować w rejon lasu PIOTRKOWICE w gotowości do wsparcia forsowania 2 bp.
4. Baterię haubic 55 pz celowo jest nadal postawić w podporządkowaniu dowódcy 3 bp. Pozwoli to na obeszwaładnienie współ z organiczną baterię moździerzy pojedynczych gniazd oporu i innych celów w okresie AWF na kierunku forsowania tego batalionu. Koordynatorem działań bojowych artylerii na tym kierunku będzie mój pomocnik.
5. Do 1 baterii moździerzy, baterii haubic i baterii przeciwpancernej niezbędny jest dowóz 0,5 jo amunicji bezpośrednio na stanowiska ogniowe do czasu rozpoczęcia APF.

Uzasadnienie treści:

Uwaga: Przeprowadzić metodę pytań.

1/ Uzasadnić zakres zadań do strzelania na wprost na kierunku 1 bp.

Odpowiedź: Broni się 1 kz, ukompletowanie 60%.

- transportery 16x0,6 = 10
- ppk "Milan" 3x0,6 = 2.

2/ Potrzeba wyznaczenia pomocnika szefa artylerii do koordynowania działań artylerii na kierunku 3 bp.

Odpowiedź:

- batalion posiada dwie baterie, a może zajdzie potrzeba ześrodkowania ich ognia;
- rzut dowodzenia bH jest już na drugim brzegu /chyba i dowódca/;
- bM w całości na drugim brzegu rozwinięta w GÓRZE KALWARIJ;
- w tej skomplikowanej sytuacji /gdzie trudno i o warunki bezpieczeństwa/ zadania ogniowe tych dwóch baterii muszą być szczególnie wyważone;
- szef artylerii nie koordynuje osobiście działań na tym kierunku, gdyż będzie pomagał organizować system ognia przeciwpancernego dowódcy 1 bp.

8. Zakończenie zajęć.

- wykazać słabiej opanowane zagadnienia;
- ocenić aktywność grupy.

OPRACOWAŁ:

SPRAWDZIŁ:

mjr dr S. OLSZEWSKI

płk dypl. T. RISS

Wydrukowano w 50 egz.

Egz. nr 1-50 - Bibl.Gł.OZS

Wyk. ppłk Karaś

Druk E.K.

Druk ASG WP nr 095/0439/WW

Kor.T.Ł.

Egz. Nr ...

I Kurs Wojsk Lądowych
Rok akademicki 1978/79

Dla nauczycieli akademickich.

ĆWICZENIE GŁÓWNE NR 103/G

TEMAT: "NATARCIE PUŁKU ZMECHANIZOWANEGO Z FORSO-
WANIEM PRZESZKODY WODNEJ".

Zajęcie nr 7. Organizacja łączności dla potrzeb
dowodzenia wojskami podczas forso-
wania przeszkody wodnej.

OPRACOWANIE METODYCZNE

I. TEMAT: "ORGANIZACJA ŁĄCZNOŚCI DLA POTRZEB DOWODZENIA WOJSKAMI PODCZAS FORSOWANIA PRZESZKODY WODNEJ"

II. CELE SZKOLENIOWE:

1. Pogłębić znajomość przez słuchaczy organizacji łączności pułku zmechanizowanego w natarciu.
2. Zapoznać słuchaczy z organizacją łączności radiowej dla potrzeb kierowania przeprawami pułku.
3. Doskonalić umiejętność graficznego przedstawiania organizacji łączności pułku.

III. METODA: Zajęcia grupowe w sali wykładowej.

IV. CZAS: 2 godz. lekcyjne /90' /.

V. ZAGADNIENIA SZKOLENIOWE I PODZIAŁ CZASU:

1. Sprawdzenie przygotowania się słuchaczy do zajęcia....	10'	
2. Właściwości planowania i organizacji łączności 55 pz podczas forsowania rz. WISŁA	20'	
3. Organizacja łączności radiowej dla potrzeb kierowania przeprawami 55 pz	30'	
4. Organizacja łączności radioliniowej, przewodowej i środkami wojskowej poczty polowej 55 pz w natarciu z forsowaniem przeszkody wodnej	25'	
5. Omówienie zajęcia	5'	

	Razem	90'

VI. WSKAZÓWKI ORGANIZACYJNO-METODYCZNE

1. Zajęcie prowadzone jest we wszystkich grupach i kureu wojsk lądowych.
2. Do zajęcia słuchacze przygotowują się na podstawie zaleconych materiałów do przestudiowania i wskazówek wykładowców.
3. W czasie nauki własnej słuchacze dokonują oceny potrzeb i możliwości zapewnienia łączności pułku zmechanizowanego podczas forsowania WISŁY z mazu i opracowują wnioski

odnośnie możliwości zapewnienia tej łączności. Następnie na pobranych z bibl. szkol. drukach przedstawiają organizację łączności radiowej 55 pz dla potrzeb kierowania forsowaniem i przeprawami. Na pobranej kalce technicznej wrysowują zarys przeszkody wodnej, punkty dowodzenia 19 DZ i 55 pz oraz organizowane przeprawy na odcinku forsowania pułku.

4. W czasie zajęć omówić opracowaną przez słuchaczy organizację łączności radiowej 55 pz dla potrzeb kierowania forsowaniem i przeprawami.

Na podstawie rozwiązania katedralnego polecić słuchaczom dokonanie ewentualnych poprawek i uzupełnień w przedstawionych rozwiązaniach.

5. W czasie omawiania organizacji łączności przewodowej rozpatrzyć możliwość jej organizacji na poszczególnych przeprawach organizowanych przez 55 pz. Po przedyskutowaniu i określeniu sposobu organizacji łączności radioliniowej, przewodowej i środkami wojskowej poczty polowej polecić słuchaczom wrysować na kalce.

6. Przy rozpatrywaniu poszczególnych zagadnień szkoleniowych wykorzystać dane zawarte w opracowaniu: "Właściwości planowania i organizacji łączności pułku podczas forsowania przeszkód wodnych".

1. WŁAŚCIWOŚCI PLANOWANIA I ORGANIZACJI ŁĄCZNOŚCI PUŁKU ZMECHANIZOWANEGO PODCZAS FORSOWANIA PRZESZKÓD WODNYCH.

1. DOWODZENIE I KIEROWANIE PRZEPRAWAMI

Dowódcą odcinka forsowania pułku jest dowódca pułku. Na komendanta odcinka forsowania pułku wyznaczony jest szef saperów pułku, który jest bezpośrednim doradcą dowódcy pułku w sprawach związanych z użyciem i wykorzystaniem sił i środków inżynierskich, zabezpieczających forsowanie i przeprawę wojsk.

Komendantami punktów przeprawowych są dowódcy pododdziałów inżynierskich, które organizują daną przeprawę.

W zależności od potrzeb z podległego im stanu osobowego, wyznaczają oni jednego lub dwóch swoich pomocników.

Pomocnik pierwszy - znajduje się na brzegu wyjściowym.

Do jego obowiązków należy:

- wywoływanie i kierowanie we właściwym czasie odpowiednich pododdziałów na przeprawę, a w razie jej uszkodzenia lub zniszczenia, zatrzymuje wywołany pododdział przed podejściem do przeprawy;
- kierowanie pododdziałów do miejsc ładowania ludzi i sprzętu na środki desantowe i promy;
- niedopuszczenie do ładowania na środki przeprawowe sprzętu, który swym ciężarem i rozmiarami przekracza dozwolone obciążenie środków desantowych, promów i mostów.

Pomocnik drugi - znajduje się na przeciwległym brzegu rzeki.

Do jego obowiązków należy:

- zapewnienie porządku podczas wyładowywania się pododdziałów i sprzętu bojowego ze środków przeprawowych;
- przeciwdziałanie grupowaniu się wyładowywanych wojsk przy przeprawie;
- organizowanie powrotu środków przeprawowych na brzeg wyjściowy;
- ewakuacja rannych powracających środkami przeprawowymi na brzeg wyjściowy.

Na przeprawie mostowej wystawia się:

- wartę;
- pododdział dyżurny /obrona i utrzymanie mostu/;
- zespół wydobywczo-ratunkowy;
- pododdziały brzegowe /naprawa zjazdów i wyjazdów/;
- czaty wodne /dolna i górna/;
- posterunki obserwacji przeszkody wodnej, których zadaniem jest odbieranie sygnałów podawanych przez czaty wodne, obserwacja wahań poziomu wody oraz wszystkiego co może zakłócić normalny tok pracy przeprawy i meldowanie o tym komendantowi przeprawy.

Dowodzenie pododdziałami forsującymi przeszkody wodne i kierowanie działalnością organów kierowania przeprawami zapewnia się za pomocą różnych technicznych środków łączności.

Łączność w natarciu z forsowaniem przeszkody wodnej powinna być zapewniona zarówno w okresie podchodzenia pododdziałów

do przeszkody wodnej, jak i w czasie samego jej forsowania oraz rozwijania natarcia na przeciwległym brzegu rzeki. Zakres organizacji łączności podczas forsowania przeszkody wodnej będzie uzależniony od zaistniałej sytuacji na polu walki oraz od sposobu pokonania przeszkody wodnej.

2. ZASADY PLANOWANIA I ORGANIZACJI ŁĄCZNOŚCI PODCZAS FORSOWANIA PRZESZKÓD WODNYCH

Wszystkie czynności związane z planowaniem i organizacją łączności powinny być wykonane jeszcze przed podejściem wojsk do przeszkody wodnej. Należy przy tym zwrócić uwagę na:

- zapewnienie niezbędnej łączności dla potrzeb dowodzenia wojskami wykonującymi artyleryjskie wsparcie ataku w okresie poprzedzającym rozpoczęcie forsowania;
- zapewnienie wymiany wiadomości między poszczególnymi pododdziałami i elementami ugrupowania bojowego pułku podczas podchodzenia wojsk do przeszkody wodnej, w czasie jej forsowania, a także w okresie walki na przeciwległym brzegu;
- zapewnienie łączności z oddziałem wydzielonym, desantem taktycznym oraz wszystkimi elementami i organami rozpoznania dywizji;
- zapewnienie łączności między poszczególnymi przeprawami;
- przygotowanie sił i środków łączności do przeprowadzenia ich na przeciwległy brzeg rzeki.

Planowanie łączności w natarciu pułku z forsowaniem przeszkody wodnej nie różni się zasadniczo od planowania łączności w innych działaniach, ponieważ forsowanie stanowi integralną część ogólnego działania wojsk. W związku z tym, planowaniem należy objąć nie tylko etap działań dotyczących forsowania, lecz także okres wykonywania określonych zadań bojowych zarówno przed, jak i po sforsowaniu przeszkody wodnej.

Praca szefa łączności w tym zakresie powinna mieć na celu zorganizowanie takiego systemu łączności, który odpowiadałby jednocześnie potrzebom dowodzenia pododdziałami w natarciu oraz umożliwiał kierowanie forsowaniem przeszkody wodnej.

Szef łączności pułku, organizując łączność na okres forsowania, powinien we właściwym czasie wydać podległym funkcyjnym łączności niezbędne zarządzenia mające na celu przygoto-

wanie sił i środków do zabezpieczenia łączności podczas forsowania przeszkody wodnej.

a/ Kolejność i treść pracy szefa łączności pułku podczas organizacji łączności na okres forsowania.

Przed przystąpieniem do organizacji łączności na okres forsowania, szef łączności powinien zapoznać się z decyzją dowódcy i zarządzeniem łączności sztabu dywizji /lub wytycznymi szefa łączności dywizji/ i na tej podstawie ustalić:

- miejsce rozmieszczenia punktów dowodzenia przełożonego, własnych i sąsiadów podczas forsowania i po sforsowaniu przeszkody wodnej;

- jakie przeprawy będą organizowane na odcinku forsowania pułku;

- w jaki sposób i jakimi środkami będzie utrzymywana łączność z przełożonym na podejściach do przeszkody wodnej, w czasie jej forsowania oraz działań na przeciwległym brzegu;

- sposób organizacji łączności na przeprawach organizowanych przez przełożonego;

- sposób organizacji łączności z oddziałami współdziałającymi podczas forsowania.

W razie potrzeby szef łączności referuje dowódcy lub szefowi sztabu pułku propozycje do organizacji łączności na okres forsowania, które mogą być przedstawione w różnej formie - w zależności od sytuacji i czasu.

Szef sztabu w oparciu o decyzję dowódcy pułku daje szefowi łączności wytyczne, zwracając w nich szczególną uwagę na zagadnienia związane z organizacją łączności na okres forsowania przeszkody wodnej. W wytycznych tych określa:

- miejsce dowódcy i sztabu pułku podczas forsowania;

- rejony rozmieszczenia elementów ugrupowania bojowego do forsowania;

- ilość i rodzaj przepraw organizowanych na odcinku forsowania pułku i urzutowanie pułku na przeprawy;

- rejony rozmieszczenia elementów kierowania przeprawami;

- stopień rozbudowy systemu łączności na okres forsowania;

- termin rozpoczęcia forsowania oraz czas gotowości łączności.

b/ Dokumenty planu łączności oraz ich treść.

Na okres forsowania przeszkody wodnej dokumenty planu łączności w pułku pod względem ilościowym nie ulegają zmianie.

Jeśli uprzednio nie została zaplanowana łączność radiowa na okres forsowania, to należy ją uwzględnić wnosząc odpowiednie uzupełnienia do schematu łączności radiowej.

Na mapie roboczej szefa łączności rysuje się:

- treść decyzji dowódcy w zakresie niezbędnym do organizacji łączności z uwzględnieniem przepraw na odcinku forsowania pułku;
- rozmieszczenie punktów dowodzenia przełożonego i podwładnych do kierowania forsowaniem;
- węzły łączności oraz organizację łączności radioliniowej, przewodowej i środkami wojskowej poczty polowej.

c/ Organizacja łączności oraz stopień wykorzystania poszczególnych środków łączności podczas forsowania przeszkody wodnej.

Do kierowania przeprawą wojsk organizuje się łączność kierowania przeprawami. Ma ona na celu zapewnienie utrzymania kontaktu między dowódcami przeprowadzających się pododdziałów a komendantami przepraw, ich pomocnikami oraz posterunkami kontroli i przepuszczania pododdziałów na przeprawę.

Komendantowi odcinka forsowania zapewnia się łączność z dowódcą pułku oraz komendantami przepraw organizowanych przez pułk i dywizję na odcinku forsowania pułku.

Komendant przeprawy utrzymuje łączność ze swoim pomocnikiem na przeciwległym brzegu rzeki oraz z posterunkiem kontroli i przepuszczania pododdziałów na przeprawę.

Stopień wykorzystania środków radiowych w zależności od etapu działań pułku w warunkach forsowania określa sztab dywizji. W okresie podejścia do przeszkody wodnej łączność radiowa powinna być ograniczona i może być wykorzystana tylko do:

- przekazywania krótkich, zawczasu opracowanych sygnałów;
- zapewnienia łączności z organami rozpoznania;

- dla celów ostrzegania i alarmowania wojsk o nalotach lotnictwa nieprzyjaciela i o zagrożeniu przez niego użyciem BMR.

Łączność radioliniowa podczas forsowania jest organizowana i wykorzystywana na ogólnych zasadach z tym, że należy uwzględnić konieczność zapewnienia łączności radioliniowej pomiędzy dowódcą a sztabem pułku tak podczas forsowania jak i po przepłynięciu się dowódcy na przeciwległy brzeg rzeki.

Organizowanie łączności przewodowej dla potrzeb dowodzenia w natarciu pułku z forsowaniem przeszkody wodnej jest zazwyczaj utrudnione ze względu na brak czasu. Należy jednak dążyć do zapewnienia łączności przewodowej komendantowi odcinka forsowania z komendantami poszczególnych przepraw.

Łączność środkami wojskowej poczty polowej w natarciu z forsowaniem przeszkody wodnej powinna być szeroko wykorzystywana. Zachodzi konieczność ustalenia z komendantem odcinka forsowania pułku sposobu pokonywania przeszkody wodnej przez środki wojskowej poczty polowej w celu utrzymania łączności z dowódcą i pododdziałami /elementami ugrupowania bojowego/ znajdującymi się na przeciwległym brzegu.

Kierowanie przeprawą czołgów pod wodą.

Komendantem przeprawy czołgów pod wodą jest zastępca dowódcy pułku ds. liniowych lub dowódca pododdziału czołgów /dowódca bcz, dowódca kcz/.

Kierowanie przeprawą czołgów pod wodą na każdej osi /trasie/ powierza się specjalnie wyznaczonym do tego celu oficerom, którymi zazwyczaj są dowódcy kompanii /plutonu/ czołgów.

Komendant przeprawy znajduje się bezpośrednio na przeprawie i osobiście kieruje /wspólnie z dowódcami pododdziałów/ przeprawą czołgów pod wodą na poszczególnych osiach /trasach/ przeprawowych. Kierowanie to odbywa się z punktu kierowania, skąd widać dobrze czołgi przepływające na przeciwległy brzeg. Na poszczególnych osiach /trasach/, ruchem czołgów pod wodą kieruje się za pomocą środków radiowych, którymi dysponować powinni zarówno komendant przeprawy, jak też dowódcy poszczególnych osi /tras/ i załogi czołgów.

PRZEBIEG ZAJĘCIA
=====

1. Sprawdzenie przygotowania się słuchaczy do zajęcia.... 10'

Podać temat i cel zajęcia. Sprawdzić wykonanie przez słuchaczy schematu łączności radiowej na okres forsowania przeszkody wodnej i omówić zauważone w nich błędy.

Omówić sposób przeprowadzenia zajęcia.

2. Właściwości planowania i organizacja łączności 55 pz podczas forsowania rz. WISŁA ..... 20'

Na wstępie tego zagadnienia postawić słuchaczom następujące pytania kontrolne:

a/ Wymienić osoby funkcyjne, które wyznaczane są w 55 pz do kierowania forsowaniem rz. WISŁA oraz do kierowania przeprawami na odcinku forsowania pułku.

b/ Omówić wprowadzone zmiany w ugrupowaniu bojowym 55 pz na czas forsowania rz. WISŁA.

Uwaga metodyczna

Do odpowiedzi na powyższe pytania wyznaczyć słuchaczy. Po zakończeniu referowania przez słuchacza podsumować, ewentualnie uzupełnić odpowiedzi.

Następnie omówić potrzeby i możliwości zapewnienia łączności dla potrzeb kierowania przeprawami na odcinku forsowania pułku.

Uwaga metodyczna.

Wyznaczeni słuchacze powinni zreferować wnioski z oceny potrzeb i możliwości zapewnienia łączności radiowej i przewodowej 55 pz w okresie forsowania rz. WISŁA.

Proponowane rozwiązanie.

a/ łączność radiowa.

Dla zapewnienia sprawnego kierowania przeprawami na odcinku forsowania 55 pz zachodzi potrzeba zorganizowania dodatkowych sieci i kierunków radiowych dla zapewnienia łączności szefowi saperów pułku z:

- szefem saperów 19 DZ;

- trzema komendantami przepraw na PTS;
- dwoma komendantami przepraw na promach z parku PP-64;
- komendantem przeprawy na GSP;
- komendantem przeprawy czołgów pod wodą.

Ponadto zachodzi konieczność zapewnienia łączności radiowej dla poszczególnych komendantów przepraw z ich pomocnikami na przeciwległym brzegu i posterunkami kontroli i przepuszczenia pododdziałów na poszczególne przeprawy.

Dla zabezpieczenia potrzeb komendanta odcinka forsowania należy wykorzystać jedną radiostację R-107 przenośną z kompanii łączności i jedną radiostację R-107 przenośną z kompanii saperów pułku.

Dowódcy plutonów kpd i kpont, którzy są wyznaczeni na komendantów przepraw, otrzymali po jednej radiostacji R-107 dla zapewnienia łączności radiowej z szefem saperów pułku oraz po trzy radiostacje R-126 dla zapewnienia łączności radiowej ze swoimi pomocnikami.

Posterunki kontroli i przepuszczenia pododdziałów na przeprawy organizowane są siłami i środkami plutonu ochrony i regulacji ruchu pułku i wykorzystują etatowe radiostacje R-107 do łączności z komendantami poszczególnych przepraw.

Dla zapewnienia odpowiedniego funkcjonowania przeprawy czołgów pod wodą na jej komendanta został wyznaczony zastępca dowódcy pułku ds. liniowych, który wykorzystuje radiostację R-107 z batalionu czołgów do łączności, z dowódcą pułku /włącza się do sieci radiowej dowódcy pułku/.

Do łączności z czołgami znajdującymi się pod wodą wykorzystuje radiostację pokładową R-123 z czołgu dowódcy kcz przeprawiającego się w ostatniej kolejności.

Przydzielony pluton zabezpieczenia przepraw z 19 bsap wykorzystywany jest do zabezpieczenia przeprawy i zorganizowania służby ewakuacyjno-ratunkowej. Otrzymał on z batalionu saperów radiostację R-107 i trzy radiostacje R-126, a na środkach pływających wykorzystywanych do celów ewakuacyjno-ratunkowych posiada radiostacje pokładowe R-123. Wszystkie środki pływające /GSP i PTS/ posiadają radiostacje R-123.

b/ łączność przewodowa.

Dla zapewnienia sprawnego kierowania przeprawami, zachodzi potrzeba zorganizowania na odcinku forsowania 55 pz łączności

przewodowej pomiędzy SDO dowódcy 55 pz, a SDO poszczególnych komendantów przepraw. Można zastosować równoległe podłączenie 2-3 aparatów telefonicznych do jednej linii przewodowej i ustalić odpowiednio sygnały wywoławcze poszczególnych komendantów przepraw. W sprzyjających warunkach można także wybudować kierunki przewodowe z SDO komendantów przepraw do posterunków kontroli i przepuszczania wojsk na przeprawy.

3. Organizacja łączności radiowej dla potrzeb kierowania
przeprawami 55 pz ..... 30'

W oparciu o dokonaną ocenę potrzeb i możliwości zapewnienia łączności radiowej 55 pz podczas forsowania rz. WISŁA i opracowany przez słuchaczy na nauce własnej schemat łączności radiowej 55 pz na okres forsowania, rozpatrzeć następujące zagadnienia:

- łączność radiową dowódcy odcinka forsowania pułku z dowódcą odcinka forsowania dywizji;
- łączność radiową komendanta odcinka forsowania pułku z komendantem odcinka forsowania dywizji;
- łączność radiową komendanta odcinka forsowania pułku z komendantami poszczególnych przepraw;
- łączność radiową komendantów przepraw z ich pomocnikami i posterunkami kontroli i przepuszczania pododdziałów na przeprawę;
- łączność radiową dowódcy osi przeprawowej w czasie forsowania czołgów pod wodą;
- łączność kierowania samobieżnymi środkami przeprawy.

Uwaga metodyczna

Poszczególne zagadnienia referują wyznaczeni *specjaliści* słuchacze, a prowadzący zajęcia w razie potrzeby, uzupełnia lub koryguje przedstawione przez nich propozycje.

Przykładowe rozwiązanie organizacji łączności radiowej 55 pz na okres forsowania rz. WISŁA przedstawiono na schemacie - załącznik nr 1.

4. Organizacja łączności radioliniowej, przewodowej i środkami wojskowej poczty polowej 55 pz w natarciu z forsowaniem przeszkody wodnej ..... 25'

Na pobranej z bibl. szkoleniowej kalce technicznej, słuchacze wrysowują na nauce własnej zarys przeszkody wodnej na odcinku forsowania 55pz, linie rozgraniczenia, punkty dowodzenia 55, pz i 19 DZ oraz sąsiadów oraz organizowane, przeprawy na odcinku forsowania pułku.

Uwaga metodyczna.

Podczas przerwy wyznaczony słuchacz wrysowuje dane z kalki technicznej na tablicę szkolną.

W toku zajęcia wyznaczeni słuchacze referują, a następnie wrysowują na tablicę poszczególne relacje łączności przewodowej i środkami wojskowej poczty polowej. Prowadzący zajęcia ustosunkowuje się do przedstawionej propozycji, w razie potrzeby koryguje lub uzupełnia ją i nakazuje całej grupie wrysowanie przyjętego rozwiązania na swoje kalki techniczne.

W tym fragmencie zajęć należy kolejno rozpatrzyć:

- łączność radioliniową pomiędzy SDO dowódcy pułku, a SD 55 pz oraz SD 55 pz a SD 19 DZ;
- łączność przewodową z SDO dowódcy pułku do SDO komendantów poszczególnych przepraw;
- łączność przewodową z SDO komendantów przepraw do posterunków kontroli i przepuszczania wojsk;
- łączność środkami wojskowej poczty polowej z SD 19 DZ do SD 55 pz oraz z SD 55 pz do elementów ugrupowania bojowego pułku.

Przykładowe rozwiązanie organizacji łączności radioliniowej, przewodowej i środkami wojskowej poczty polowej przedstawiono na schemacie - załącznik nr 2.

5. Omówienie zajęcia ..... 5'

W omówieniu zajęcia należy podkreślić, że zorganizowanie i zapewnienie łączności dla potrzeb kierowania forsowaniem przeszkody wodnej jest jednym z podstawowych problemów

szefa łączności. Od sprawnie działającej łączności w dużym stopniu będzie zależeć realizacja przez pododdziały pułku postawionego zadania.

Omówić przygotowanie się słuchaczy do zajęcia, a także znajomość przez nich problematyki dotyczącej zagadnień organizacji łączności pułku zmechanizowanego w natarciu z forsowaniem szerokiej przeszkody wodnej.

Załączniki:

Nr 1 - Schemat łączności radiowej 55 pz na okres forsowania przeszkody wodnej.

Nr 2 - Schemat łączności radioliniowej, przewodowej i środkami wojskowej poczty polowej 55 pz na okres forsowania przeszkody wodnej - wklejka.

OPRACOWAŁ:

SPRAWDZIŁ:
KIEROWNIK ZESPOŁU TAKTYCZNEGO

mjr dypl. J. MAZURKIEWICZ

płk dr Józef MACKIEWICZ

Wydrukowano w 50 egz.

Egz. nr 1-50 - Bibl. Gł. OZS

Wyk. ppłk Karas

Druk E.K.

Druk ASG WP nr 095/0439/WW

Kor. T.Ł.

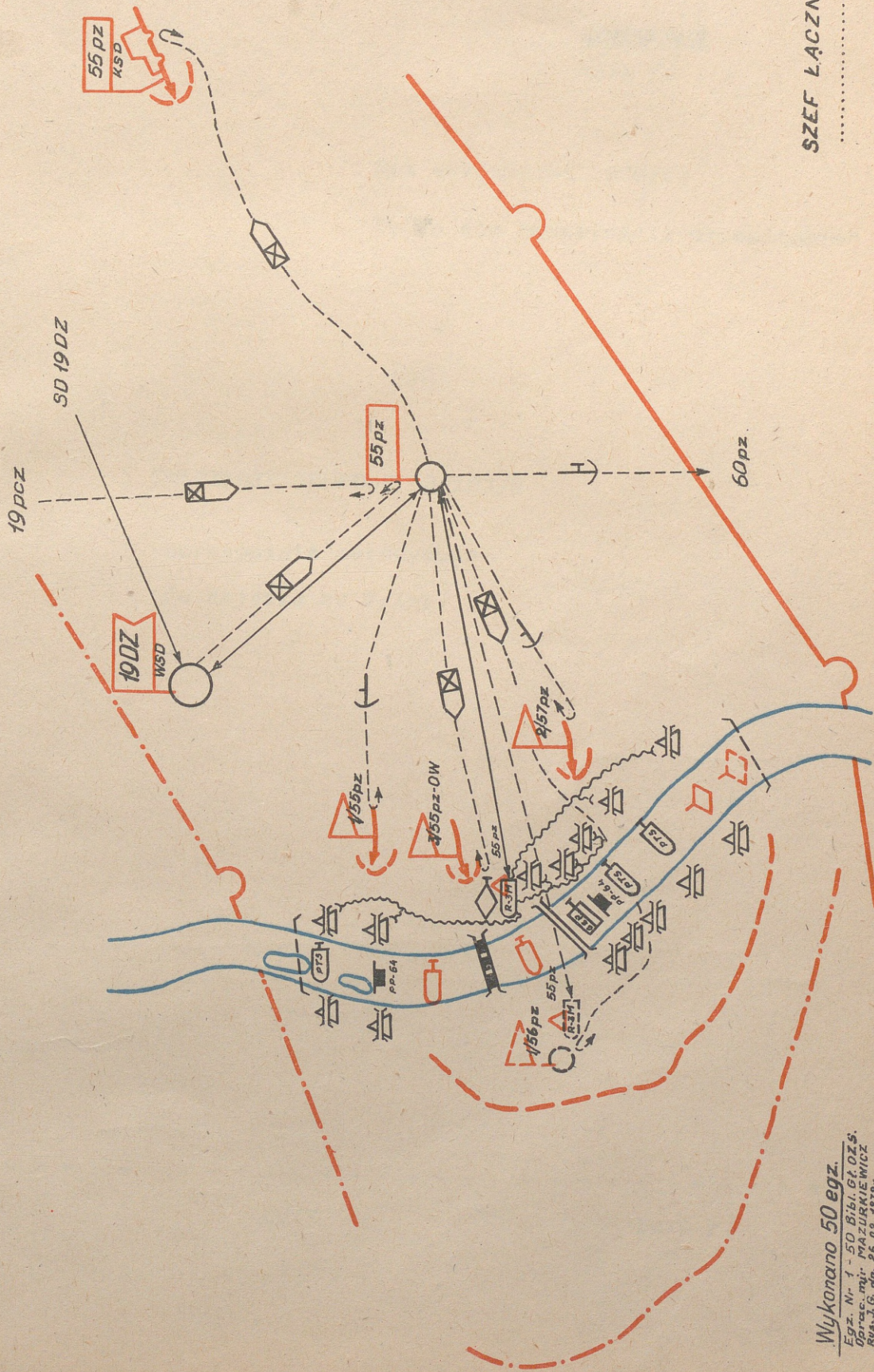
**SCHEMAT ŁĄCZNOŚCI RADIOLINIOWEJ, PRZEWODOWEJ I ŚRODKAMI WOJSKOWEJ
POCZTY POLOWEJ 55pz NA OKRES FORSOWANIA RZ. WISŁA**

(WARIANT)

Zat. nr 2 do oprac. metod.
Zaj. 7 ów. 103/G

POUFNE

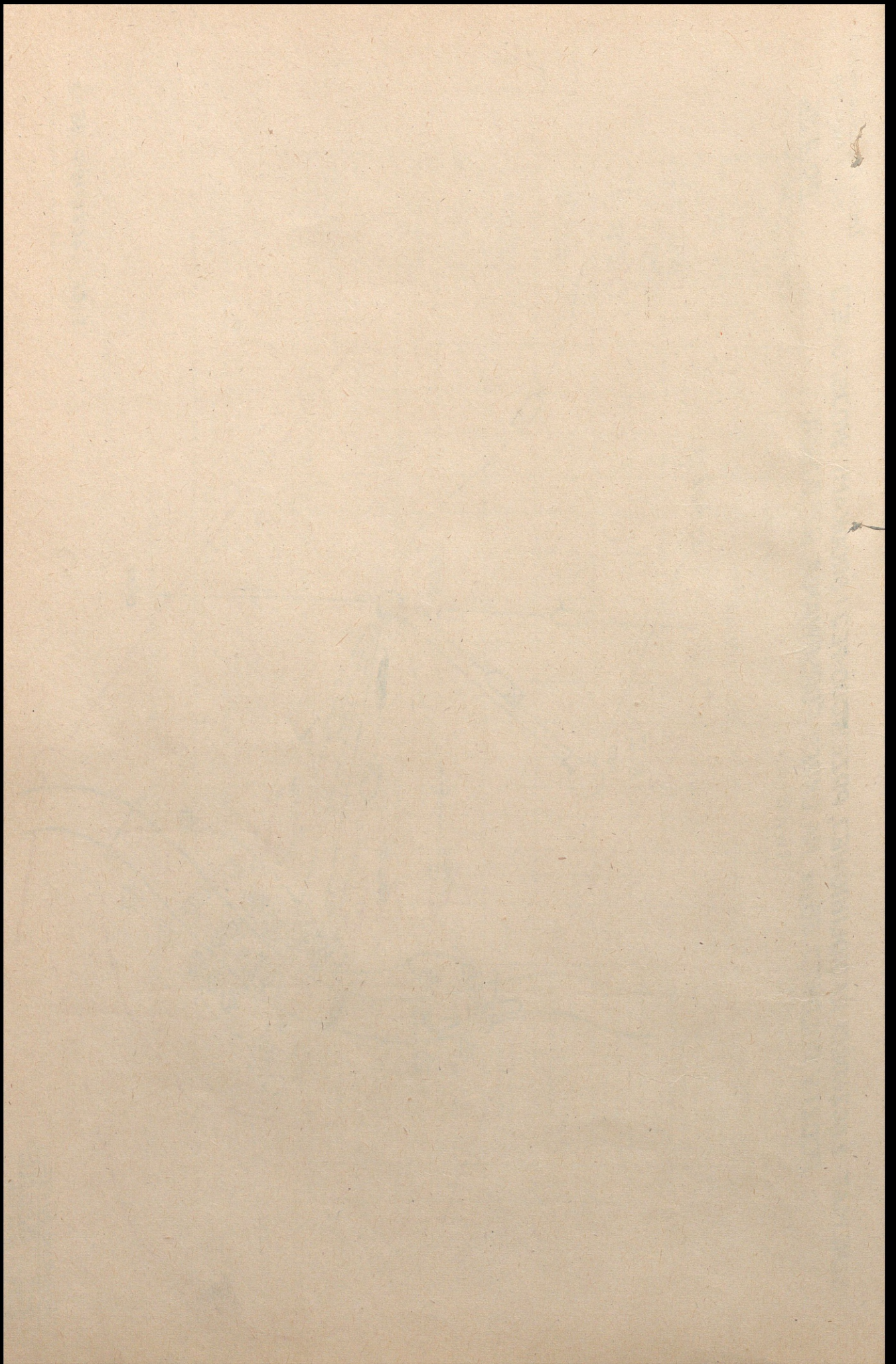
Egz. Nr.....

SZEF ŁĄCZNOŚCI 55pz

Wykonano 50 egz.

Egz. Nr 1 - 50 Bili. Pt. OZS.
Oprac. mgr. Wład. Dibi. Pt. OZS.
Sya. I.G. dn. 26. 02. 1976. WTCZ
Druk. ASG WP poz. pf. 442/WW.

~~XXXXXXXXXX~~
Egz. Nr ...

Rok akademicki 1978/79

Tylko dla nauczycieli akademickich

ĆWICZENIE GRUPOWE NR 103/G

Opracowanie metodyczne
do zajęcia nr 8/Inż.

Opracowanie metodyczne
do zajęcia nr 8/Inż.

- I. TEMAT: "Urządzenie i utrzymanie przepraw dla pz".
- II. CEL: Nauczyć słuchaczy sposobów wykonywania zadań zabezpieczenia inżynierskiego, realizowanych w czasie urzędowania i utrzymania przepraw organizowanych na odcinku forsowania pz.
- III. METODA: Zajęcia grupowe.
- IV. CZAS: 2 godz. lekcyjne /90'/.
V. ZAGADNIENIA SZKOLENIOWE I PODZIAŁ CZASU:
1. Sprawdzenie przygotowania się słuchaczy do zajęć ..... 10'
  2. Urządzenie i utrzymanie przepraw organizowanych na odcinku forsowania pz ..... 45'
  3. Organizacja służby porządkowo-ochronnej na odcinku forsowania pułku ..... 25'
  4. Podsumowanie zajęcia ..... 10'

Przebieg zajęcia

Wskazówka organizacyjno-metodyczna.

Słuchacze do zajęcia przygotowują się na podstawie:

- przeprowadzonego zajęcia nr 2;
- pracy do wykonania podanej w sytuacji inżynierskiej na 10.00 21.3;
- przestudiowanej literatury.

Na 2-3 dni przed zajęciem należy przeprowadzić instruktaż, na którym sprecyzować tematykę rozpatrywanych problemów na zajęciu, odpowiedzieć na ewentualne pytania i problemy wynikłe w czasie przygotowania się słuchaczy do zajęcia. Jeżeli planujemy przeprowadzić test należy podać zakres ujętych w teście problemów.

Dot. zag. 1. Sprawdzenie przygotowania się słuchaczy do zajęcia.

Wskazówka organizacyjno-metodyczna.

W czasie przeznaczonym na sprawdzenie przygotowania się słuchaczy do zajęcia proponuje się przeprowadzić test sprawdzający. Należy też sprawdzić sposób wypełnienia tabeli dotyczącej składu i zadań organów służby porządkowo-ochronnej.

Dot. zag. 2. Urządzenie i utrzymanie przepraw organizowanych na odcinku forsowania pułku.

Pytanie 1. Wymienić przeprawy jakie urządzone są i utrzymywane na odcinku forsowania 55 pz.

Odpowiedź powinna być zgodna z rozwiązaniem przyjętym w zajęciu nr 2/Inż.

Pytanie 2. Omówić przeznaczenie oraz urządzenie i utrzymanie przepraw desantowych organizowanych na odcinku forsowania 55 pułku.

Proponowane tezy odpowiedzi.

Przeprawy desantowe przeznaczone są do przeprowadzania pododdziałów na pływających transporterach opancerzonych /BWP/ oraz samobieżnych środkach przeprawowych /PTS/. Na przeprawach desantowych wybiera się i urządza osie /trasy/ do przejazdu wymienionych środków. Jeżeli są zapory to na każdej osi wykonuje się przejścia na wyjściowym i przeciwległym brzegu o szerokości 10-15 m. Zapory ustawione w wodzie usuwa się /niszczy/ w całym pasie ruchu środków przeprawowych, który w zależności od szerokości przeszkody wodnej i prędkości prądu powinien wynosić 40-80 m. Do każdej osi przygotowuje się drogę.

Wskazówka organizacyjno-metodyczna.

Siły i środki inżynierskie miejsce i czas przepraw oraz sposoby realizacji poszczególnych zadań przyjąć wg koncepcji słuchaczy - właściwie i prawidłowo uzasadnionych.

Utrzymanie przepraw desantowych obejmuje:

- kontrolę przestrzegania przez wojska ustalonej kolejności wychodzenia na przeprawę;
- obserwację przeszkody wodnej;
- bezpośrednią przeprawę wojsk;
- naprawę lub zamianę uszkodzonych środków przeprawowych;
- utrzymanie dróg;
- działanie służby ewakuacyjno-ratunkowej.

Pytanie 3. Omówić przeznaczenie oraz urządzenie i utrzymanie przepraw promowych organizowanych na odcinku forsowania 55 pułku.

Proponowane tezy odpowiedzi:

Przeprawy promowe przeznaczone są do przeprowiania sprzętu bojowego i środków transportowych. /Słuchacze powinni wymienić jaki sprzęt i jakie środki przeprowiane są na tych przeprawach/.

Urządzenie przeprawy promowej obejmuje:

- rozminowanie brzegów i przeszkody wodnej w pasie /na odcinku/ ruchu promów o szerokości 100-200 m;
- budowę promów przewozowych;
- przygotowanie i utrzymanie dróg.

Utrzymanie przepraw promowych obejmuje takie same czynności jak przeprawy desantowej.

Pytanie 4. Omówić urządzenia oraz utrzymanie przeprawy czołgów pod wodą /z załogami/.

Proponowane tezy odpowiedzi.

Do przeprawy czołgów pod wodą wraz z załogami głębokość przeszkody wodnej nie może przekraczać 5 m, szybkość prądu do 1,5 m/sek., kąt nachylenia brzegu w miejscu wjazdu do wody do 20° w miejscu wyjazdu do 15°. Szerokość trasy przeprawy czołgów zależy od szerokości przeszkody wodnej. Przyjmuje się 20 m na każde 100 m szerokości rzeki.

Urządzenie przeprawy czołgów pod wodą obejmuje:

- sprawdzenie i rozminowanie dróg podejścia i wyjścia czołgów;
- rozminowanie brzegów i trasy przeprawy;
- usunięcie z osi różnych przeszkód;
- urządzenie wjazdów i wyjazdów;
- oznaczenie osi i granic tras.

Utrzymanie przeprawy czołgów pod wodą obejmuje:

- obserwację przeszkody wodnej;
- utrzymanie tras oraz zjazdów i wyjazdów;
- działanie służby ewakuacyjno-ratunkowej /wyegzekwować zakres wykorzystania plutonu zabezpieczenia przepraw/;
- manewr przeprawę na zapasową oś.

Dot. zag.3. Organizacja służby porządkowo-ochronnej na odcinku forsowania.

Wskazówka organizacyjno-metodyczna.

W powyższym zagadnieniu między innymi omówiony będzie skład, miejsce oraz czas pełnienia służby porządkowo-ochronnej. Dlatego też wskazane jest aby w czasie przerwy słuchacze narysowali na tablicy przynajmniej część proponowanej tabeli jako jednej z form legendy do planu organizacji służby porządkowo-ochronnej. Tabelę tę wykorzystać przy omawianiu legendy do planu. Służbę porządkowo-ochronną organizuje sztab pułku.

Skład organów służby porządkowo-ochronnej /część/ na odcinku forsowania 55 pz /Wariant/.

Nazwa organu	Miejsce rozmieszczenia	Środek łączności	Czas pełnienia służby	Stopień, nazwisko /pełniona funkcja służbowa/	Kryptonim
1	2	3	4	5	6
K-t odcinka forsowania pułku	Glinki 300 m płn.od mostu drogowego	R-107	Przez cały czas forsowania pułku	Szef sap. 55 pz /nazwisko słuchacza/	
K-t odcinka 3 bp /OW/	Brzeg Wisły Ostrówek	R-107	W czasie forsowania OW i przeprawy tyłów pułku	np. D-ca kdp	
K-t odcinka forsowania 1 bp	Kępa Pijarska Brzeg Wisły	R-107	W czasie forsowania 1 bp i przeprawy tyłów pułku	D-ca kpoint	
K-t odcinka forsowania 2 bp	Kosumce, wzg. 95,7	R-107	W czasie forsowania 2 bp i kcz	D-ca pl PTS	

1	2	3	4	5	6
Na odcinku forsowania OW Komendant przeprawy promowej na GSP	Wał przeciwpowodziowy 500 m pld. most drogowy	R-107	G + 10'	Dca pl GSP	/
Komendant przeprawy promowej PP-64	Ostrówek wzg. 95,3	R-107	G + 30'	Dca pl pont	

itd. wg uzasadnionej decyzji słuchaczy.

Pytanie 5. Jakie elementy wchodzi w skład służby porządkowo-ochronnej pułku?

Proponowane tezy odpowiedzi.

W skład służby porządkowo-ochronnej pułku wchodzi :

- komendant odcinka forsowania pułku;
- komendanci odcinków forsowania batalionów;
- komendanci przepraw i ich pomocnicy;
- posterunki kontrolne przepuszczenia wojsk na przeprawy;
- posterunki regulacji ruchu;
- posterunki porządkowo-ochronne.

Do pełnienia służby porządkowo-ochronnej wyznacza się pododdziały dowodzenia, regulacji ruchu, a na przeprawach pododdziały wojsk inżynieryjnych. /Podział pododdziałów do pełnienia służb wg decyzji słuchaczy/.

Pytanie 6. Jaki zasadniczy dokument opracowuje się w zakresie organizacji służby porządkowo-ochronnej i co się w nim ujmuje?

Proponowane tezy odpowiedzi.

Zasadniczym dokumentem jest plan służby porządkowo-ochronnej wykonywany graficznie na mapie wraz z legendą.

W planie tym podaje się:

- cele i zadania służby porządkowo-ochronnej;
- granice odcinków forsowania i rejony rozmieszczenia wojsk;
- miejsce urządzania przepraw, drogi doprowadzające do przepraw;

- miejsca rozmieszczenia organów służby porządkowo-ochronnej;
- kolejność rozwijania i czas gotowości służby porządkowo-ochronnej;
- organizacja łączności oraz sygnały.

W legendzie podaje się:

- cele i zadania służby porządkowo-ochronnej;
- skład organów służby porządkowo-ochronnej i ich zadania;
- wyposażenie;
- terminy pełnienia służby;
- stopień nazwisko i imię komendantów odcinków forsowania;
- komendantów przepraw;
- dowódców posterunków kontrolnych przepuszczania wojsk;
- d-ców posterunków porządkowo-ochronnych i ich kryptonimy;
- oraz przedsięwzięcia w zakresie kontroli pełnienia służby porządkowo-ochronnej.

Uwaga organizacyjno-metodyczna.

Należy podkreślić, że legenda do planu organizacji służby porządkowo-ochronnej może być przedstawiona w postaci tabelarycznej lub opisowej.

Dot. zag.4. Omówienie zajęcia.

W omówieniu zajęcia należy podkreślić, że elementy organizacji zabezpieczenia inżynieryjnego forsowania jakim jest urządzenie i utrzymanie przepraw należą do najtrudniejszych zadań. Od sprawnego i właściwego ich przygotowania i realizowania w dużym stopniu zależy powodzenie forsowania. Dowódca odcinka forsowania będzie zawsze zainteresowany przede wszystkim funkcjonowaniem przepraw, dlatego też wykorzystanie wszystkich środków technicznych i zorganizowanie ścisłego współdziałania wojsk i służb zabezpieczających forsowanie będzie w centrum jego uwagi. Podać stopień przygotowania się słuchaczy do zajęcia oraz znajomość przez nich omawianej problematyki.

OPRACOWAŁ:

ADIUNKT KATEDRY TWIInż.

SPRAWDZIŁ:

KIEROWNIK TAKTYCZNY I KWL

/-/ ppłk mgr inż. S. MROCZEK

/-/ płk mgr inż. B. PAWŁOWSKI

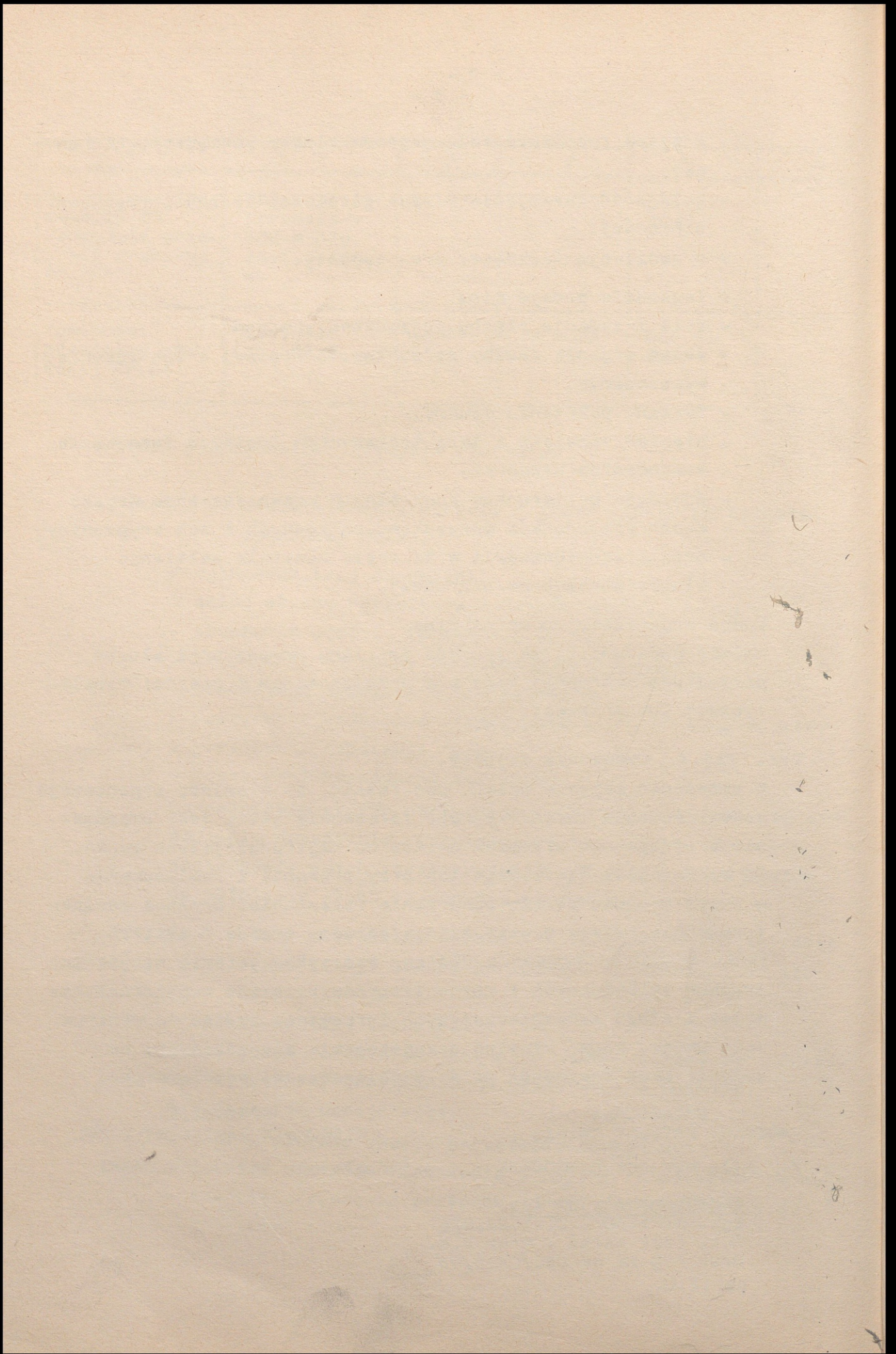
Wydrukowano w 50 egz.

Egz. nr 1-50 - Bibli.Gł.OZS

Wyk. ppłk Karaś - Druk E.K.

Druk ASG WP nr 095/0439/WW

Kor.T.Ł.

~~SECRET~~

Egz. nr .....

Rok akademicki 1978/79

tylko dla wykładowców

OPRACOWANIE METODYCZNE

do zajęć nr 9,10 i 11 ówczesienia głównego nr 103/G

I Kurs Wojsk Lądowych

Wskazówka organizacyjno-metodyczna

Wykładowcy 3-5 dni przed zajęciami udzielają grupom szkoleniowym instruktazu jednocześnie do wszystkich zajęć, podczas którego zwracają uwagę na konieczność opracowania niezbędnych wniosków dla pracy tyłów wynikających z decyzji dowódcy 55pz, wytycznych do zabezpieczenia tyłowego forsowania, oraz problemów przedstawionych przez szefa saperów - jako danych warunkujących charakter i treść zadań realizowanych przez tyły. Powyższe dane należy skonfrontować z aktualną sytuacją tyłową 55pz, oraz zadaniami realizowanymi na rzecz pułku przez oddziały tyłowe dywizji. Podkreślić należy organizatorską rolę dywizji w organizacji zabezpieczenia forsowania szerokiej przeszkody wodnej. W czasie zajęć ze słuchaczami eksponować problemy:

- w technicznym zabezpieczeniu organizację i działanie elementów ewakuacyjnych i ratowniczych,
- w zabezpieczeniu medycznym organizację i zadania elementów medycznych na przeszkodzie wodnej, oraz na przyczółku
- konieczność podziału tyłów do przeprawy na dwa rzuty jako warunek zapewnienia ciągłości zabezpieczenia tyłowego sił głównych na przyczółku.

Powyższe zajęcia w grupach tyłowych można prowadzić metodą zespołową przy zaangażowaniu wykładowców specjalistów służb technicznych i służby zdrowia przy wiodącej roli kierownika grupy. Przebieg zajęcia tą metodą może mieć charakter kolejnego wchodzenia specjalistów lub równoległego rozwiązywania problemów tech-

nicznego i medycznego zabezpieczenia forsowania o łącznym czasie 135 z jednoczesnym podkreśleniem sposobów ich współdziałania.

Opracowanie metodyczne zajęcia nr 9

Temat: Zakres przygotowania sprzętu i sposoby zabezpieczenia technicznego forsowania przez pułk przeszkody wodnej.

Cel: Zapoznać słuchaczy z głównymi zadaniami technicznego zabezpieczenia forsowania szerokiej przeszkody wodnej i sposobem ich realizacji. Wyrobić umiejętność organizowania współdziałania elementów ratowniczych i ewakuacyjnych.

Metoda: Ćwiczenie grupowe w sali.

Czas: 2 godz. lekcyjne /90 minut/.

Zagadnienia szkoleniowe i podział czasu:

1. Wprowadzenie do zajęcia	20'
2. Techniczne zabezpieczenie forsowania ze szczególnym podkreśleniem przeprawy czołgów pod wodą z załogami.	40'
3. Organizacja sił i środków kompanii remontowej na okres forsowania i na przyszłość	20'
4. Omówienie zajęcia	10'

Przebieg zajęcia

1. Wprowadzenie do zajęcia

Wykładowca podejmuje temat i określa cel zajęcia, dokonuje wyrywkowego sprawdzenia map z wrysowanym położeniem tyłów, oraz przygotowania przez słuchaczy danych.

- Wprowadzenie w sytuację:

Czas operacyjny 10.00 21.3 na KSD znajdują się kwatermistrz, szef służb technicznych i st. lekarz 55pz, gdzie zostali zapoznani przez przedstawiciela sztabu dywizji z zadaniem oraz zarządzeniem tyłowym.

Uwaga metodyczna: Należy podkreślić że tak pułk jak i sztab były przygotowywane do realizacji forsowania w rejonie wyjściowym i jedynie zarysowujące się powodzenie spowodowało wcześniejsze jego zainicjowanie. W międzyczasie oficer dyżurny odebrał drogą radiową treść wytycznych od dowódcy w zakresie zabezpieczenia tyłowego forsowania.

Na podstawie pytań kontrolnych wykładowca sprawdza znajomość przez słuchaczy

- sposobów pokonywania przeszkody wodnej przez pododdziały,
- udziału dywizji w organizowaniu forsowania rz. WISŁY.

Słuchacze - na podstawie zajęć z TO i TWINz oraz znajomości sytuacji tyłowej przedstawiają powyższe zagadnienia.

2. Techniczne zabezpieczenie forsowania i przeprawy ze szczególnym podkreśleniem przeprawy czołgów pod wodą z załogami

Wykładowca: poleca słuchaczom w roli szefa służb technicznych przedstawić główne zadania zabezpieczenia technicznego mające na celu gotowość sił i środków do forsowania.

Podstawa: Instrukcja o organizacji i pracy tyłów taktycznych str.113 pkt 254,255.

Instrukcja o forsowaniu przeszkód wodnych - str 48 pkt 80

- poleca omówić sposób ponownego podziału sił i środków krem do organizacji ich do forsowania.

Odp. Należy natychmiast zaprzestać wykonywania remontu sprzętu uszkodzonego przez GRE oraz wskazać rejon zbiórki /określają słuchacze/, zgłosić fundusz remontowy do GRE dywizyjnej, dokonać wzmocnień pododdziałów forsujących w I rzucie oraz zapewnić zabezpieczenie przeprawy czołgów pod wodę, uwzględniając wydzielanie sił i środków do pracy w rejonie uszczelniania wozów bojowych oraz na punkcie kontroli uszczelniania PKU.

- poleca omówić zadania przygotowania czołgów i BWP do forsowania oraz wynikające z nich obowiązki załóg i personelu technicznego, rejony wykonywania tych zadań oraz siły potrzebne do ich wykonania.

Podstawa: Instrukcja czołg średni T-55 str.546-548,

- poleca omówić sposób organizacji zabezpieczenia osi przeprawy czołgów pod wodą z załogami, siły i środki z krem i pododdziałów inżynierskich;

Podstawa: Instrukcja o forsowaniu przeszkód wodnych str.17 pkt.21 + zał.7a.

- poleca wyjaśnić sposób zabezpieczenia ewakuacji technicznej na przeciwległym brzegu /sposób przeprawy ciągnika - na GSP/
- poleca określić wykorzystanie i podział sił krem,
- poleca omówić sposób kierowania całością sił technicznego zabezpieczenia podkreślić rolę /szefa saperów/, oraz na osi przeprawy pod wodą /szef służby czołgowo-samochodowej/.

3. Organizacja sił i środków krem na okres forsowania i na przy- czółku

- wyznaczony słuchacz na podstawie poprzedniego zagadnienia dokonuje organizacyjnego podziału sił i środków krem.

Wykładowca:

Po wyczerpaniu zagadnienia podsumowuje całość podkreślając walory sprzętu technicznego do forsowania przez fabryczne jego przystosowanie co pozwala na szybkie jego przygotowanie do pokonania przeszkód wodnych.

Wskazuje na rolę dywizji w organizacji zabezpieczenia technicznego forsowania /wydziela siły i środki desantowo-przeprawowe i ratunkowe/. Następnie zapoznaje słuchaczy z proponowanym rozwiązaniem autorskim.

Treść proponowanego rozwiązania:

W celu zapewnienia technicznego zabezpieczenia forsowania należy:

- natychmiast zaprzestać wykonywania remontów sprzętu uszkodzonego i ześrodkować siły krem,
- wydzielić grupę ewakuacyjno-ratunkową¹⁸ /GER/ z krem do zabezpieczenia przeprawy czołgów pod wodą oraz wzmocnić ją elementami ratowniczymi,
- zorganizować obsługę sprzętu bojowego OW,
- zorganizować siły do obsługi czołgów w rejonie uszczelniania i na punkcie kontroli uszczelniania /PKU/
- zabezpieczyć działania I rzutu pułku /desantującego/ na przyczółku.

Powyższe realizować następująco:

Nie wyremontowany fundusz zgłosić dowódcy GRE dywizyjnej.

Pułkową GRE skierować w rejon ześrodkowania 3 bp z zadaniem wykonania wspólnie z załogami obsługi sprzętu 3bp i 3kez.

Wydzielonymi siłami drużyny remontowej z warsztatami A 2/Panc i Moc/Panc i jeden ciągnik WZT-1 i spawalnię SP/W wykorzystać do zabezpieczenia ewakuacji na podejściu do przeszkody wodnej. 1 ciągnik WZT-1 przydzielić 2 kcz z zadaniem przeprawy promem GSP na przeciwległy brzeg z zadaniem ewakuacji na osi przeprawy pod wodę. Do zorganizowanej grupy w rejonie wyjściowym do forsowania włączyć łódź z motorzystą, płetwonurka i środki ratunkowe z sił przybyłych z dywizji oraz lekarza, dwóch sanitariuszy oraz samochód sanitarny z km.

Bataliony pierwszego rzutu desantującego organizują zabezpieczenie techniczne w czasie forsowania organicznymi ciągnikami WZT-1, które przeprowadzają w swoim ugrupowaniu.

Mieć gotową do przeprawy w składzie I rzutu tyłów GRE w sile 3 drużyn remontowych, 2 warsztatów A2/Panc, jeden B1/San, US/Panc, samochodu z częściami i ciągnikiem WZT-1 /dla celów szkoleniowych nie podaje się/.

Jeden warsztat wykorzystać na PKU czołgów do przeprawy pod wodą.

Pułkowa grupa ewakuacyjno-ratunkowa po zakończeniu przeprawy czołgów pod wodą działa zgodnie z decyzją szefa służb technicznych lub ześrodkowuje się w rejonie wyczekiwania w gotowości do przeprawy i działania jako GRE-2

Pozostały jeden ciągnik WZT oraz drużyny remontowe mieć jako odwód w krem. Siłami ewakuacyjno-ratunkowymi dowodzić będzie w czasie forsowania i przeprawy dowódca GER odcinka forsowania w sieci radiowej R-123.

Gotowość do działania 13.00 21.3

4. Omówienie zajęcia

Wykładowca wskazuje lepiej i słabiej opanowane zagadnienia oraz-sposób pogłębienia wiedzy oraz wskazuje temat i sposób przygotowania do zajęcia nr 10.

Opracowanie metodyczne zajęcia nr 10.

Temat: Medyczne zabezpieczenie forsowania przez pułk przeszkody wodnej

Cel: Nauczyć słuchaczy organizacji przedsięwzięć zabezpieczenia medycznego ze szczególnym podkreśleniem konieczności współdziałania z elementami ratowniczo-ewakuacyjnymi.

Metoda: Ćwiczenie grupowe w sali

Czas: 1 godz. lekcyjna /45/

Zagadnienia szkoleniowe i podział czasu

1. Wprowadzenie do zajęcia	5'
2. Elementy zabezpieczenia medycznego forsowania organizowane siłami pułku i dywizji	15'
3. Sposób działania km ma przeszkodzie wodnej i organizacja pomocy medycznej na przyczółku	20'
4. Omówienie zajęcia	5'

Przebieg zajęcia

Wykładowca wyznacza słuchaczy do roli st. lekarza pułku i poleca określić:

- główne zadania medyczne do wykonania w celu osiągnięcia gotowości do forsowania przez pododdziały i km.
- skład i sposób działania punktów medycznych organizowanych siłami dywizji na odcinku forsowania 55pz.
- siły i środki medyczne pułku na okres forsowania.

Podstawa: - Założenie tylowe do ćwiczenia

- Instrukcja o zabezpieczeniu medycznym ZT/oddziału/ w czasie wojny. Str.137 pkt 349,350 i 351.

- sposób wykorzystania km w czasie forsowania i na przeciwległym brzegu.

Podstawa: j.w. str.138 pkt 354.

Wyznaczenie sił medycznych do pułkowej grupy ratunkowej oraz omówić sposób ich działania w przypadku:

- uszkodzenia czołgu na rzece,
- uszkodzenia czołgu na przyczółku

Organizacja i sposoby udzielania pomocy załogom od miejsca porażenia do MPP.

Podstawa: j.w. str.138 pkt.352 i 353.

Wykładowca: - w podsumowaniu podkreśla konieczność udziału sił ZT, zabezpieczenia własnymi siłami przeprawy czołgów, oraz szczupłość służby medycznej w zakresie ewakuacji. Głównie zadanie km to sprawne przeprowadzenie i organizacja PPM na przyczółku. Zapoznaje z rozwiązaniem autorskim.

Proponowane rozwiązanie

W celu zabezpieczenia medycznego forsowania należy:

- skierować km do rejonu drugiego rzutu tyłów i odtworzyć jej zdolność do działania,
- zorganizować pomoc i ewakuację medyczną z wykorzystaniem przydzielonych sił z dywizji,
- dokonać podziału km do zabezpieczenia OW i forsowania czołgów
- sprawnie przeprowadzić na przyczółek w celu rozwinięcia PPM.

Powyższe zrealizować następująco:

Ewakuację porażonych do czasu forsowania prowadzić z pominięciem szczebla PPM bezpośrednio do DPM lub sąsiedniego PPM /po uzgodnieniu/ wykorzystując do tego celu przydzielony transport.

Zorganizować na drodze ewakuacji punkt pomocy lekarskiej ze wskazań życiowych wykorzystując w tym celu przydzieloną grupę chirurgiczną rozmieścić w budynku stałym. Km w rejonie tyłów uzupełnić w środki medyczne z DPZ i dokonać podziału do wykonywania zadań w czasie forsowania.

Zabezpieczenie medyczne forsowania organizują wydzielone siły z dywizji /MPP i DPM/, siły z km oraz organiczne drużyny sanitarne pododdziałów. W bezpośredniej bliskości przepraw rozwijany jest MPP, który prowadzi ewakuację siłami drużyn załadowczo-wyładowczych działającymi na brzegach we współdziałaniu z drużynami ratowniczymi i załogami środków przeprawowych działającymi bezpośrednio na przeszkodzie. Do udzielania pomocy na podejściu

do przeprawy czołgów wykorzystać siły medyczne w składzie OW. Dodatkowe wzmocnienie 3 sanitariuszami z oddziału wysadzonego desantu powietrznego - z zadaniem udzielania pierwszej pomocy i przygotowania porażonych do ewakuacji w początkowym okresie forsowania z rejonu lądowania na przeciwległy brzeg.

W tym celu do pułkowej grupy ratunkowej skierować do OW lekarza, 2 sanitariuszy i samochód sanitarny z km.

Ewakuację przez przeszkodę realizować wykorzystując powracające środki desantowo-przeprawowe, z przyczółka przeprawy pod wodę - środki pływające grupy ratunkowej działającej na lustrze wody lub dostarczać do najbliższego powracającego środka przeprawowego. Km /bez 1 lekarza, 2 sanitariuszy i samochodu sanitarnego/ po przesunięciu w rejon wyczekiwania mieć w gotowości do przeprawy w I rzucie tyłów i rozwinięcia PPM na przyczółku. W przypadku zerwania przepraw personel medyczny przeprawić bez sali opatrunkowej i samochodów sanitarnych z zadaniem pomocy medycznej w bpm.

Gotowość 13.00 21.3.

Omówienie zajęcia

Wykładowca: W omówieniu podkreśla konieczność przeprowadzenia km w I rzucie tyłów ze względu na możliwość zerwania przepraw oraz na uporczywość walk na przyczółku co powoduje duże straty sanitarne. Brak pomocy medycznej może spowodować dużą śmiertelność wśród porażonych.

Wskazuje, omawia najlepsze i najslabsze wypowiedzi oraz poleca w roli kwatermistrza pułku przygotować do zajęcia nr 11 propozycje podziału tyłów na przeprawę.

Opracowanie metodyczne zajęcia nr 11

Temat: Pokonywanie przeszkody wodnej przez tyły

Cel: Nauczyć słuchaczy przygotowania danych, oraz zasad dokonywania podziału pododdziałów tyłowych do przeprawy z uwzględnieniem ciągłości realizacji zadań zabezpieczenia pododdziałów na przyczółku.

Metoda: Ćwiczenie grupowe na sali

Czas: 1 godz. lekcyjna /45/

Zagadnienia szkoleniowe i podział czasu:

1. Wprowadzenie do zajęcia	10'
2. Podział sprzętu pododdziałów tyłowych do przeprawy	20'
3. Kierowanie pododdziałów na przeprawy i sprawne organizowanie elementów zabezpieczenia na przyczółku	10'
4. Omówienie zajęcia	5'

Przebieg zajęcia

1. Wykładowca podaje sytuację, w której kwatermistrz przygotowuje dane związane z podziałem tyłów do przeprawy, który to podział uzgodnił wcześniej z szefem służb technicznych i st. lekarzem pułku.

Opracowane dane posłużą do ujęcia ich w grafiku forsowania. Wyznaczony słuchacz wypisuje na tablicy skład pododdziałów tyłowych. Słuchacze występują w roli kwatermistrza 55 pz.

2. Podział sprzętu pododdziałów tyłowych do przeprawy.
  - omówienie teoretycznej zasady przeprowadzania tyłów przez 2 słuchaczy,
  - wyznaczony słuchacz wypisuje na tablicy opracowaną propozycję,
  - pozostali słuchacze ustosunkowują się do tej propozycji.

Podstawa: Instrukcja o organizacji i pracy tyłów taktycznych str.115 pkt 258.

Zbiór prac ASG 1/50 str.

Wykładowca najlepszą propozycję omawia i poleca wnieść odpowiednie poprawki. Nie podaje rozwiązań autorskiego.

Rozwiązanie autora:

I rzut tyłów skierowany na przeprawę w składzie: dwa ciągniki WZT-1, dwa warsztaty, A 2/Panc, jeden B1/Sam US/Panc, samochód z częściami, 5 samochodów z amunicją z kzaop. Km - 2 samochody pl. medycznego, 3 samochody sanitarne, 1 samochód ciężarowy z kuchnią.

Razem: 15 samochodów, 2 ciągniki WZT-1, 1 kuchnia.

II rzut tyłów skierowany na przeprawę w składzie :

- z bp i bez :	38 samochodów,	3 przyczepy	10 kuchni,
z pododdz. tyłowych	57 samochodów,	24 "	3 kuchnie
łącznie:	95 samochodów	27 "	13 "

2 ciągniki zostaną przeprawione po zakończeniu przeprawy.

3. Kierowanie pododdziałów na przeprawy i sprawne organizowanie elementów zabezpieczenia na przyczółku.

- wyznaczony słuchacz na przykładzie dokonanego podziału krem omawia sposób przeprawy oraz sposób jej działania na przyczółku.

Odpowiedź:

W krem w której są pojazdy kołowe i gąsienicowe, przeprawia się na różnych środkach i osiach przeprawowych /PTS i GSP/. Chcąc mieć całość sił w rejonie w odpowiednim szyku do sprawnego przesunięcia, należy je odpowiednio przegrupować. Na punkcie regulacji zostaną te środki skierowane na odpowiednie przeprawy. Po przeprawieniu ich zostaną wyładowane w różnych punktach na przyczółku.

Zachodzi się konieczność określenia miejsca spotkania na przeciwległym brzegu ażeby zapewnić sprawne ich wejścia do wyznaczonych rejonów celem realizacji zadań. Powyższe należy uzgodnić z szefem saperów, aby możliwie równocześnie przeprawić całość określonych grup np.GRE.

4. Omówienie zajęcia.

Wykładowca omawia całość opracowanych propozycji i poleca porównać własne propozycje z danymi z grafiku forsowania opracowanego na zajęciu nr 13 ze służby sztabów.

Podaje temat kolejnych zajęć z taktyki tyłów.

OPRACOWAŁ:
WYKŁADOWCA KATEDRY TT

kmdr ppor.dypl.Ryszard CZYŻ

SPRAWDZIŁ
Z-CA SZEFA KATEDRY TT

płk doc. dr Wiesław WÓJTOWICZ

Wydrukowano w 50 egz.

Egz. nr 1-50-bibl.gł.OZS
Wyk. kmdr ppor. R. Czyż
Druk ASG WP nr 095/0439/VV
Kor. T.ł.

~~XXXXXXXXXX~~
Egz. Nr...

Tylko dla nauczycieli akademickich

ppłk mgr Rajmund LUCZAK

Zajęcie 12 ówczesnia głównego nr 100/8

Temat: "Właściwości pracy partyjno-politycznej
w czasie natarcia z forsowaniem przeszkody
wodnej przez pułk"

/Opracowanie metodyczne/

I. Temat: "Właściwości pracy partyjno-politycznej w czasie natarcia z forsowaniem przeszkody wodnej przez pułk"

II. Cel: - Doskonalenie umiejętności słuchaczy w organizowaniu i prowadzeniu pracy polityczno-wychowawczej w natarciu z forsowaniem przeszkody wodnej;
- kształtowanie umiejętności i nawyków precyzowania zadań, doboru właściwych form i metod pracy polityczno-wychowawczej w natarciu z forsowaniem przeszkody wodnej.

III. Czas: 2 godz. lekcyjne /90 min/

IV. Zagadnienia i orientacyjny podział czasu:

Wprowadzenie	10 min
1. Analiza zadania bojowego 55 pz oraz wynikające z niej problemy pracy polityczno-wychowawczej	25 min
2. Cele, treść, formy i metody pracy partyjno-politycznej w okresie natarcia z forsowaniem przeszkody wodnej przez 55 pz	30 min
3. Postawienie zadań przez dowódcę 55pz do pracy partyjno-politycznej na okres natarcia z forsowaniem przeszkody wodnej	20 min
4. Omówienie zajęcia	5 min

V. Wskazówki organizacyjno-metodyczne:

1. W zajęciu zwrócić szczególną uwagę na zapoznanie słuchaczy ze specyficznymi formami pracy part.polit. w natarciu z forsowaniem przeszkody wodnej a w szczególności na umiejętność prowadzenie bezpośredniej pracy w małych grupach.
2. Na kilka dni przed zajęciami udzielić instruktażu grupie słuchaczy dotyczącego należytego przygotowania się do ćwiczenia.
3. Słuchacze do ćwiczenia przestudiują:
a/ Regulamin walki S.Z. PRL. Wyd. MON, Warszawa 1964r.
pkt 52; pkt od 68 do 80; i od 310 do 329.

b/ Zasady organizacji i prowadzenia pracy partyjno-politycznej na szczeblu taktycznym w warunkach bojowych. Wyd. GZP WP, Warszawa 1976 r. nr bibl.017.870 strony: od 23 do 24 i od 34 do 38.

c/ L. Brzezniak, Mała Ziemia, KiW, Warszawa 1978;
P.I. Batow, Operacja Odra, wyd. MON 1961 r.

4. Do ćwiczenia słuchacze opracują zadania do pracy part.-polit i będą gotowi do ich postawienia w roli dowódcy.

VI. Przebieg zajęcia:

Wprowadzenie: /10 min/

- podać temat;
- uzasadnić konieczność doskonalenia się w forsowaniu szerokich przeszkód wodnych / gęsta ich sieć na Europ. Teatrze Działań/;
- zwrócić uwagę na rangę oraz specyfikę działania part.-polit. w czasie forsowania dużej przeszkody wodnej.

Zadać pytania kontrolne:

Pytania: Podać zakres zadań sekcji politycznej w działaniach bojowych:

- organizowanie i prowadzenie pracy politycznej i ideowo-wychowawczej w oddziale;
- gromadzenie i opracowywanie informacji o stanie moralno-politycznym i nastrojach żołnierzy;
- koordynowanie działalności organizacji partyjnej i młodzieżowej;
- prowadzenie pracy propagandowo-agitacyjnej;
- zaopatrywanie pododdziałów w sprzęt, prasę, materiały i środki propagandowe;
- opracowywanie i przesyłanie do wydziału politycznego sprawozdań i meldunków.

Zag.1. Analiza zadania bojowego 55pz oraz wynikające z niej problemy pracy polityczno-wychowawczej. /25/

W treści merytorycznej zagadnienia zwrócić uwagę na logiczne wynikanie problematyki partyjno-politycznej z zadania bojowego realizowanego przez 55 pz.

Wygzекkować od słuchaczy umiejętność precyzowania problemów do pracy partyjno-politycznej w oparciu o treść zadania bojowego 55 pz.

Zadaniem 55 pz jest nacierać na głównym kierunku 19 DZ, zdobyć m. Mińsk, Celestynów, rozbić nieprzyjaciela na prawym brzegu Wisły, sforsować ją z marszu, uchwycić przyczółek na jej lewym brzegu oraz opanować m. Górę Kalwarię.

Z analizy zadania bojowego wynika konieczność:

- zapoznania stanów osobowych z planem forsowania oraz charakterystyką Wisły w rejonie Góry Kalwarii;
- właściwego przygotowania ludzi i sprzętu do forsowania;
- zwracania uwagi na bezpieczeństwo i dyscyplinę w rejonach forsowania;
- precyzyjnej regulacji ruchu i bezwzględnego podporządkowania się jej wszystkich żołnierzy /pojazdów, kolumn/;
- zabezpieczenia wojsk przed działaniem z powietrza;
- przygotowania stanów osobowych do walki z bronią pancerną i przeciwpancerną przeciwnika;
- wzmoczonego przeciwdziałania wojnie psychologicznej przeciwnika;
- wyczulenie stanów osobowych pododdziałów pierwszego rzutu /a zwłaszcza 3 bat. który działa na połączenie z desantem jako oddział wydzielony/ - na konieczność sprawnego działania i współdziałania z pododdziałami osłony;
- optymalnego wykorzystania właściwości najnowszych typów uzbrojenia i wyposażenia /cały stan na BWP/.
- wykorzystanie bogatych doświadczeń Armii Radzieckiej^{x/}

Zag.2. Cele, treści, formy i metody pracy partyjno-politycznej w okresie natarcia z forsowaniem przeszkody wodnej przez 55 pz /30/

W treści merytorycznej zagadnienia zwrócić uwagę zarówno na umiejętność precyzowania celu jak i właściwy dobór form i metod pracy partyjno-politycznej.

---

x/ Por. L. Dreżniew, Mała Ziemia, KiW, Warszawa 1978r. str. 24
i nast. także: P.I. Batow, Operacja Odra, MON, Warszawa 1961r.

Celem pracy partyjno-politycznej jest optymalne przygotowanie ludzi /szczególnie w zakresie wysokiego stanu moralno-politycznego/, broni i sprzętu do forsowania i kontynuowania walki.

Aby zrealizować ten cel należy:

- ciągle instruować dowódców pododdziałów, szefów służb, oficerów politycznych, sekretarzy organizacji partyjnych i przewodniczących organizacji młodzieżowych;
- organizować zebrania żołnierskie w małych grupach /załogach, plutonach, obsługach itp./;
- utrzymywać ścisłą więź, służyć radą i pomocą mechanikom kierowcom, i kierowcom;
- nieustannie przebywać wśród żołnierzy dzwigać to samo brzemie doznawać tych samych niebezpieczeństw";
- organizować spotkania i wymianę doświadczeń w zakresie oczekiwanych zadań;
- redagować i rozprowadzać wśród żołnierzy materiały propagandowe ściśle powiązane z treścią działań /np. "Poradnik desantowca"/.
- reagować na ujemne zjawiska w nastrojach i SNP, likwidować ich źródła;
- zapewnić przodującą rolę i przykład osobisty dowódców, członków partii i aktywu młodzieżowego.

Zag.3. Postawienie zadań przez dowódcę 55 pz do pracy partyjno-politycznej na okres natarcia z forsowaniem przeszkody wodnej /20/

W zagadnieniu tym zwrócić uwagę zarówno na treść merytoryczną precyzowanych przez słuchaczy zadań /zgodność z założeniem - sytuacją taktyczną, oceną wojsk, terenu, rozpoznaniem przeciwnika itp./ jak i ich formę /realność, zwięzłość, sensowność itp./

x/ L. Breżniew, Mała Ziemia, KiW, Warszawa 1978 str.10 i nast.

Wariant przykładowy zadań postawionych przez dowódcę 55 pz do pracy polityczno-wychowawczej:

W pracy polityczno-wychowawczej szczególną uwagę zwrócić na:

1. Potęgowanie nienawiści do agresora, utrzymanie wysokiej odporności fizycznej i psychicznej żołnierzy. Mobilizowanie ich do energicznych działań w przełamywaniu oporu nieprzyjaciela, wyjście na rubież i sforsowanie rzeki Wisły z marszu.
2. Wśród kadry dowódczej podtrzymywać wysokie zaangażowanie ideowo-polityczne, właściwe dowodzenie podległymi pododdziałami oraz wykazywanie męstwa i odwagi. Wykorzystywać argument osobistego przykładu dowódców, oficerów aparatu politycznego, członków partii i aktywu żołnierskiego.
3. Podtrzymywać wiarę żołnierzy we własne siły, waleczność naszej armii i jej sojuszników, a głównie Armii Radzieckiej;
4. Mobilizować ludzi do skrupulatnego przygotowania się do forsowania; egzekwować bojowe zachowanie się, przestrzeganie bezpieczeństwa, dyscypliny i dokładne wykonywanie planu forsowania.
5. Zintensyfikowanie bezpośredniej działalności oficerów aparatu politycznego wśród stanów osobowych na punktach przeprawowych w czasie forsowania. Szczególną uwagę zwrócić na przygotowanie moralno-bojowe żołnierzy 3 batalionu działającego na połączenie z desantem /jako OW/ oraz pododdziałach forsujących przeszkodę wodną w pierwszym rzucie.

W celu udzielenia maksymalnej pomocy ww pododdziałom rozkazuję skierować dwóch oficerów sekcji do 3 bat. a pozostałych do pododdziałów pierwszorzutowych. Samochód propagandy wraz z obsługą przydzielam do dyspozycji dowódcy regulacji ruchu.

x

Omówienie zajęcia

/5/

Podsumowując zajęcia należy główną uwagę zwrócić na konieczność uwzględnienia czynnika ludzkiego /SMP i nastroi/ w toku dowodzenia. W tym kontekście podkreślić znaczenie pracy partyjno-

politycznej w natarciu z forsowaniem przeszkody wodnej.

Następnie należy omówić stopień aktywności poszczególnych słuchaczy i całej grupy oraz stopień przyswojenia przez nich wymaganego materiału. Wskazać, iż problematyka ta będzie przedmiotem studiów i egzekwowania podczas ćwiczeń poświęconych kolejnym szczeblom dowodzenia. Zachęcić słuchaczy do samodzielnych studiów w tym zakresie.

OPRACOWAŁ
ADIUNKT KNSP
ppłk mgr R. LUCZAK

Wydrukowano w 50 egz.

Egz. nr 1-50-bibl.gł.OZS
Wyk. ppłk R. Łuczak
Druk ASG WP nr 095/0439/WW
Kor. T.t.